

Ogólnopolska Konferencja Naukowa
„Oblicza miłości.
Przeszłość – Teraźniejszość
– Perspektywy”

Abstrakty

Lublin 2016

Ogólnopolska Konferencja Naukowa
„Oblicza miłości.
Przeszłość – Teraźniejszość
– Perspektywy”

Abstrakty

Redakcja:
Krzysztof Bałkowski
Kamil Maciąg

Lublin 2016

Ogólnopolska Konferencja Naukowa
„Oblicza miłości.
Przeszłość – Teraźniejszość – Perspektywy”
Lublin, 06 maja 2016 r.

Abstrakty

Redakcja:
Krzysztof Bałękowski
Kamil Maciąg

Skład i łamanie:
Ilona Żuchowska

Projekt okładki:
Marcin Szklarczyk

© Copyright by Fundacja na rzecz promocji nauki i rozwoju TYGIEL

ISBN 978-83-65272-36-2

Wydawca:
Fundacja na rzecz promocji nauki i rozwoju TYGIEL
ul. Głowackiego 35/348, 20-060 Lublin
www.fundacja-tygiel.pl

Komitet Naukowy:

- Dr hab. Lech Zdybel, prof. UMCS
- Dr hab. n. med. Jakub Pawlikowski
- Dr hab. Agata Skała
- Dr hab. Jolanta Zdybel
- Dr hab. Agnieszka Lewicka-Zelent

Komitet Organizacyjny:

- Krzysztof Bałękowski
- Kamil Maciąg
- Monika Olszówka
- Beata Zdunek
- Justyna Sprawka
- Marcin Szklarczyk
- Paulina Długosz
- Wioleta Kowalska
- Ewelina Firlej
- Beata Fijołek
- Paulina Szymczyk
- Krzysztof Rojek
- Ewa Bałękowska

Organizatorzy:

Fundacja na rzecz
promocji nauki
i rozwoju TYGIEL

Zakład Antropologii
Społecznej Instytutu
Kulturoznawstwa UMCS
w Lublinie

Patroni:

Doktoranckie Forum
Uniwersytetów
Polskich

Instytut
Kulturoznawstwa
UMCS

Radio eR

Telewizja
Akademicka TV
UMCS

Sponsorzy:

Spis treści

Wystąpienia ustne

Apoteoza miłości małżeńskiej, czyli Plutarcha Dialog o miłości	13
Bliźni jako ten, którego powinienem kochać. O duchowym wymiarze miłości u Sorena Kierkegaarda	14
„Idzie Miłość do mnie, gdy wiszę nagi wśród szyderczych zwierciadeł” – O tajemnicy miłości własnej w „Niedokonanym” Tadeusza Micińskiego	15
„Ja się po tobie dosyć nie nasmucę” – miłość w literaturze polskiego oświecenia	16
Jak kocha(ł) człowiek radziecki	17
Kiedy partnerzy zaczęli pracować nad związkiem? Miłość w języku popularnej psychologii	18
Kochanka śmierci. Miłość do śmierci w poemacie „Maina i Kościej” Narcyzy Żmichowskiej	19
„Miłości! Smutny z niebios strącony aniele!” – miłość utracona w życiu i twórczości Marii Bartusówny	20
Miłość do ojczyzny w poezji Mieczysława Romanowskiego	21
Miłość do świata a miłość do Boga w poezji religijnej Mikołaja Sępa Szarzyńskiego	22
Miłość jako przyczyna buntu oraz zmiany świata w młodzieżowych trylogiach postapokaliptycznych Niezgodna Veroniki Roth oraz Igrzyska Śmierci Suzanne Collins	23
Miłość miłosierna odpowiedzią na ludzkie cierpienie (w świetle wybranych elementów nauczania Jana Pawła II)	24
Miłość poza granicami. O doświadczeniu miłości w preromantycznej podróży do Anglii Księżnej Izabeli z Flemingów Czartoryskiej	25
Miłość uniwersalna i poczucie wspólnoty jako tematy medytacji	26
Miłość w czasie konkwisty – udział kobiet w podboju Ameryki u boku mężów i kochanków	27

Miłość współcześnie – język i doświadczenie. O poezji Julii Fiedorczuk, Marty Podgórnik i Justyny Bargielskiej	28
Miłość, która ocala przed obsesją, zniewoleniem i życiem w martwym świecie przedmiotów. Studium pasji i pożądania w ostatniej powieści Bruce'a Chatwina pt. „Utz”	29
Miłuj skazanego swego. Relacje resocjalizacyjne w pracy kuratora sądowego z osobą skazaną	31
Mit romantycznej miłości.....	32
Narcyzm – nowa kategoria miłości	33
O inicjacyjnych i terapeutycznych aspektach miłości, czyli o powieści „Abyś mnie nie zapomniał” Marceli Serrano	34
O miłości w Uczcie Platona	35
O światach bez miłości. Modernistyczne wizje literackie w dialogu z tradycją.....	36
Oblicza miłości Boga na kartach Biblii – oczami Heleny Eilstein	37
Oblicza miłości w utworach Nadzieży Teffi.....	38
O znaczeniu miłości w świecie ponowoczesnym (na przykładzie wybranych opowiadań Jeleny Dołgopiat)	39
Prawdziwa, rozerotyzowana, wyrachowana – oblicza miłości w łódzkich powieściach dwudziestolecia międzywojennego	40
„Pytać siebie o siebie”. Nad narcystowską miłością melancholików	41
Rodzice wobec wyborów tożsamościowych metropolity Szeptyckiego i Wasyła Wyszywanego (Wilhelma Habsburga)	42
Rozpad męskiej tożsamości, czyli związek z kobietą demoniczną. Miłość w prozie Stanisława Ignacego Witkiewicza	43
Stworzona, aby kochać... Kobięce prawo do miłości, czyli o zmysłowej Femme fatale w wybranych utworach literatury niemieckiej	44
W cieniu sławy – opowieść o wzajemnej relacji Marii Radziejewskiej i Henryka Sienkiewicza w świetle zachowanej korespondencji listowej...	46

Staropolska miłość: wieloznaczność pojęcia, miłość a małżeństwo, „magia miłosna”	47
Zakazane miłości – wizerunek związków międzyrasowych w powojennym kinie brytyjskim	48
Zindywidualizowana intymność	49
<i>Wystąpienia ustne z prezentacją multimedialną</i>	
Choroba jako wezwanie do trudnej miłości. Perspektywa religijna	53
Chrystus w orszaku Dionizosa i Hiob z Wólki Krowickiej. Homoseksualizm a katolicyzm w poezji polskiej i amerykańskiej, na przykładzie twórczości Allena Ginsberga i Eugeniusza Tkaczyszyna-Dyckiego.....	54
„Haec Venus est nobis!” Czyli co, zdaniem Lukrecjusza, powinniśmy wiedzieć o miłości	56
Internetowe nauki rekolekcyjne, czyli perswazja w służbie miłości	57
Miłość a religie nowego wieku: ślub i małżeństwo w nauce Kościoła Scjentologicznego	58
Miłość do sportu – stosunek sportowców do ich zawodu na podstawie artykułów „Przeglądu Sportowego”	59
Miłość i rodzina w epoce globalnej	60
Miłość silniejsza niż śmierć. O sytuacji rodziców po utracie dziecka poczętego	61
Miłość w życiu codziennym. Studium empiryczne na podstawie polskiej blogosfery	62
Miłość, preferencje smakowe a zachowanie człowieka z perspektywy psychologicznej	63
Neuropsychologiczne i społeczno-kulturowe uwarunkowania intymnej relacji w związkach homoseksualnych.....	64
Studenci i rodzina – plany na przyszłość	65

WYSTĄPIENIA USTNE

Apoteoza miłości małżeńskiej, czyli Plutarcha Dialog o miłości

*Anna Budzeń, abudzen@wp.pl; Wydział Nauk Humanistycznych,
Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II*

Dialog o miłości Plutarcha z Cheronei powstał ok. roku 96 po Chr. Jeśli przyjmiemy, wzorem badaczy, że Plutarch żył w latach 40-120, to wówczas tekst przypada na dojrzałe lata autora. Akcję swojego utworu osadził Plutarch pomiędzy rokiem 70 a 75 (kiedy to w wieku ok. trzydziestu lat ożenił się z Timokseną). Rozmówcami w dialogu są przyjaciele Plutarcha, narratorem jego syn – dwudziestokilkuletni Autobulos. Motyw przewodni stanowi dyskusja na temat, który rodzaj miłości jest bardziej wartościowy i doskonały – czy miłość homoseksualna, czy też może miłość między kobietą i mężczyzną.

Celem wystąpienia jest próba uchwycenia istoty miłości w ujęciu Plutarcha. Rozważania i analiza prowadzić będą do wniosków, że Plutarch gloryfikuje jedynie miłość między kobietą i mężczyzną. Pomniejsza i krytykuje relacje homoseksualne jako niepełne. Miłość małżeńską uważa za najprawdziwszą i najważniejszą formę relacji ludzkich. Towarzyszące miłości małżeńskiej życie seksualne stanowi natomiast dodatkowe źródło dla wzajemnego uczucia i szacunku małżonków. Tylko bowiem małżeństwo daje gwarancję przyjaźni w związku płci.

Słowa kluczowe: Plutarch z Cheronei, miłość, pederastia, miłość małżeńska

Bliźni jako ten, którego powinienem kochać. O duchowym wymiarze miłości u Sorena Kierkegaarda

*Katarzyna Krawerenda-Wajda, katarzynakrawerenda@gmail.com,
Zakład Filozofii Religii, Instytut Religioznawstwa UJ*

Człowiek kochający, w takim rozumieniu w jakim miłość rozumie Kierkegaard, jest przede wszystkim człowiekiem egzystującym, zaś miłość ukierunkowuje człowieka na tę drogę, gdyż miłość jest odniesieniem do tego co wieczne. Z drugiej strony, to wieczność wzywa człowieka do tego, aby kochał.

W tekście Czyny miłości Duńczyk przedstawia dwa rodzajów miłości. Pierwszy to, miłość zmysłowa, erotyczna, temat twórczości poetyckiej, która w duńskim języku zyskuje termin *Elskov*.

Kjerlighed, oznacza zaś miłość duchową, chrześcijańską, która jest unieważnieniem miłości własnej. Co jest jej przedmiotem? Kierkegaard pisze, iż jest nim miłowanie bliźniego. Bliźni: jest to słowo utworzone od terminu najbliższy (słowo *Naeste* pochodzi w języku duńskim od słowa *Naermeste* – najbliższy). Bliźni to ten, który jest najbliżej Ciebie, jednak nie w "sensie szczególnego upodobania". Duńczyk pisze, że bliźni jest bliższy Tobie niż wszyscy ludzie.

Kategoria bliźniego funkcjonuje tylko w chrześcijaństwie. I w tej perspektywie trzeba na nią patrzeć. Zdaniem Kierkegaarda miłość chrześcijańska opiera się odniesieniu do Boga, gdyż to właśnie to jest najbardziej pierwotna relacja miłości. Kiedy człowiek odkrywa, ograniczoność swojego sposobu życia i poznania także tego drugiego, może odkryć, za pośrednictwem wiary owo źródło w swoim wnętrzu, owo ukryte życie miłości, które ma w sobie wieczność, gdyż opiera się na Boskiej miłości. Wtedy człowiek odkrywa w sobie wezwanie do miłości Bliźniego – to ty powinienś kochać. Obowiązek ten oparty jest na prawie, zaś jak mówi św. Paweł, miłość jest doskonałym wypełnieniem Prawa (Rz 13, 8-10).

Słowa kluczowe: bliźni, miłość, prawo, Bóg, obowiązek

„Idź Miłość do mnie, gdy wiszę nagi wśród szydrczych zwierciadeł” – O tajemnicy miłości własnej w „Niedokonanym” Tadeusza Micińskiego

*Bartłomiej Borek, Zakład Filologii polskiej, Wydział Humanistyczny,
Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, www.umcs.pl*

„Niedokonany” Tadeusza Micińskiego to niewątpliwie niedocenione dziś i przed stu laty dzieło. Rapsod o Lucyferze jest przykładem utworu, który nie pozwala na jednoznaczną interpretację. Literaturoznawcy podzielili się na dwie grupy, z których jedna wyjaśnia istnienie tytułowego bohatera poprzez odwołania do biblijnej postaci Lucyfera, a drudzy widzą w tej istocie kreację samego Tadeusza Micińskiego w akcie psychomachii.

Podczas lektury "Niedokonanego", czytelnik wielokrotnie napotyka na ślady uczuciowych meandrów, które kierują życiem tej zagubionej w świecie jednostki. Niedokonany, jako bohater lucyferyczny i jednocześnie narcystyczny - jak twierdzą - jest bohaterem o rozszczepionej osobowości, zaobserwować można u niego postępujący dualizm emocji i myśli. Podczas deklarowania miłości do Jezusa dokonuje wyboru ważącego na całym jego życiu. Kierowany skrajnymi emocjami, przybliży się nieubłagalnie do nadchodzącego spełnienia wydanego już przed wiekami wyroku.

„Niedokonany” to poemat, który do dziś budzi wiele kontrowersji. Badacze literatury obrali jeden punkt rozumienia interpretacji tego tekstu i przy nim optują. Wydaje się jednak, że „Niedokonany” można czytać także w kontekście mitu o Narkissosie. Narcyz mityczny dokonuje samobójstwa, gdy patrzy na swoją prawdziwą twarz, a jego wybór powoduje uwięzienie i powolną agonię. Niedokonany jako kreacja narcystyczna w momencie zabicia (pośredniego) Jezusa dokonuje czynu katoptrycznego w odniesieniu do historii Narcyza. Jego morderczy akt na Mesjaszu jest formą śmierci samobójczej, którą bardziej lub mniej świadomie na siebie ściąga.

W poemacie Micińskiego, miłość własna jest katalizatorem wszelkich działań, to ona powoduje próbę istnienia w świecie i jednocześnie przeciwstawienia się światu. Wyższe uczucie popycha bohatera do definiowania i obalania miłości fałszywej, które skończy się z chwilą poznania samego siebie.

Słowa kluczowe: miłość, narcyzm, katoptryzm, religia, psychoanaliza

„Ja się po tobie dosyć nie nasmucę” – miłość w literaturze polskiego oświecenia

*Mateusz Kucab, gimli2000@wp.pl, Uniwersytet Rzeszowski, Instytut
Filologii Polskiej*

Miłość w literaturze polskiego oświecenia z pewnością nie różni się specjalnie od innych epok. Obecne są tutaj uniwersalne tematy miłości nieszczęśliwej, nieodwzajemnionej, ale również takiej bez której nie można żyć. Wspomnieć tutaj można poezję sentymentalną czy oszalałego z miłości Franciszka Dionizego Książczaka. Interesująca może być jednak specyficzna sytuacja, w jakiej znalazła się Rzeczpospolita. Oto bowiem po trzech rozbiorach państwo przestało istnieć. Nie mogło to umknąć uwadze pisarzy. Liczne publikacje nazywają taką reakcję „zamilknięciem poetów stanisławowskich”. Oczywiście trzeba tutaj pamiętać, że jest to problem niejednoznaczny i związany również z biografią poszczególnych pisarzy. Twórcy zatem musieli podjąć temat miłości do ojczyzny i relacji między jednostką a dobrem państwa. Cóż robić w sytuacji kiedy miłość jest przeciwna dobru ojczyzny. Ten temat analizował np. Jan Kochanowski w „Odprawie posłów greckich” a w „wieku rozumu” Alojzy Feliński w „Barbarze Radziwiłłównie”. Miłość własna, miłość do ojczyzny, miłość nieszczęśliwa, miłość fizyczna, libertynizm, miłość do wiedzy i mądrości, krytyka uczucia z rozsądku, miłość do kraju, którego już nie ma, tęsknota – to tematy, które w literaturze polskiego oświecenia splatają się, współistnieją i ciągle mówią do nas. Są dla nas aktualne bo jak powiada wybitna badaczka tego okresu Teresa Kostkiewiczowa: oświecenie to próg naszej współczesności. Chciałbym tę mnogość tematów i wątków zebrać, przeanalizować i wydobyć z nich ważne dla XXI wieku (ponadczasowe) prawdy i tezy. Ich mnogość do dziś wydaje się niedoceniana, podobnie jak niedoceniana jest twórczość polskich pisarzy, poetów i publicystów wieku XVIII.

Słowa kluczowe: ojczyzna, odpowiedzialność, tęsknota, cnota, rozum

Jak kocha(ł) człowiek radziecki

Kinga Perużyńska, *k.peruzynska@gmail.com*; Instytut Słowiańszczyzny Wschodniej, Wydział Humanistyczny, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, *www.uwm.edu.pl*

Twórczość Swietłany Aleksijewicz, a zwłaszcza ostatnią książkę noblistki – *Czasy secondhand. Koniec czerwonego człowieka* – bez wątpienia można potraktować jako swoiste studium psychologiczne człowieka radzieckiego. Określenie to, mające swoje źródło w ideologii marksizmu-leninizmu, a sformułowane tuż po rewolucji 1917 roku przez Siergieja Bułhakowa (*homo socialisticus*), było stosowane w celu podkreślenia pozytywnych cech obywateli Kraju Rad, zaistniałych dzięki obowiązującemu ustrojowi. Przeprowadzona na potrzeby niniejszego artykułu analiza relacji Aleksijewiczowskich „świadków” wykazuje, że motorem większości działań i podstawą większości przekonań mieszkańców ZSRR była (i niejednokrotnie jest nadal) zaszczepiana wskutek porewolucyjnego eksperymentu ideologicznego miłość do ojczyzny. Zmodyfikowane na potrzeby nowego ustroju pojęcie patriotyzmu, poparte intensywną indoktrynacją społeczeństwa, zaowocowało niezrozumiałym dla osób spoza Związku Radzieckiego fenomenem. Z jednej strony, *homo sovieticus* ojczyznę kocha(ł) bowiem jak każdy, z drugiej – jak nikt.

Słowa kluczowe: Swietłana Aleksijewicz, ZSRR, patriotyzm, *homo sovieticus*, człowiek radziecki

Kiedy partnerzy zaczęli pracować nad związkiem? Miłość w języku popularnej psychologii.

*Natalia Mętrak-Ruda, nataliametrak@gmail.com, Instytut Kultury
Polskiej, Uniwersytet Warszawski*

Wydaje się, że nie sposób dziś – we współczesnym, kapitalistycznym świecie – powiedzieć o małżeństwie i miłości czegokolwiek, bez odwoływania się do pojęć i wyrażeń bądź pochodzących z nauk psychologicznych, bądź zaanektowanych przez psychologów (tudzież „ekspertów od spraw psychologii”, bo formalne wykształcenie nie jest tu warunkiem sine qua non). Wszyscy „pracują nad związkiem”, „budują relacje”, dążą do „satysfakcji ze związku”, starając się przy tym „nie rezygnować z siebie”, „negocjują swoją pozycję w związku”, nie przestając „być sobą”, etc. Język ten wydaje się oczywisty, przezroczysty, a jednak rodzi się w określonym kontekście kulturowym i historycznym – to znaczy, przede wszystkim, w Stanach Zjednoczonych drugiej połowy XX wieku. W swoim wystąpieniu, na przykładzie kilku tekstów samopomocowych i medialnych wypowiedzi ekspertów (E. Woydyło, W. Eichelberger, B. Wojciszke, M. Grzesiak), chciałabym opowiedzieć o tym, kiedy i dlaczego związek intymny zaczął być rozumiany jako pole negocjacji dwóch, dążących do szczęścia jednostek, i dlaczego tak trudno zrozumieć nam dziś "śmierć z miłości".

Słowa kluczowe: psychologia, dyskurs ekspercki, miłość, małżeństwo, kapitalizm

Kochanka śmierci. Miłość do śmierci w poemacie „Maina i Kościej” Narcyzy Żmichowskiej

Magdalena Cholojczyk, m.cholojczyk@wp.pl, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Wydział Humanistyczny, Instytut Filologii Polskiej, Zakład Historii Literatury Polskiej

Narcyza Żmichowska, zgodnie z popularnymi w romantyzmie tendencjami, postanowiła napisać poemat, którego akcja działałaby się w zamierzchłych czasach. Bohaterami "Mainy i Kościeja" uczyniła bóstwa, pochodzące z dawnych słowiańskich wierzeń, przez co jej dzieło przypomina rodzimy mit.

Żmichowska w swoim poemacie opisała miłość, która połączyła Kościeja – bożka śmierci, z piękną śmiertelniczką Mainą. Ich uczucie nie mogło zostać zrealizowane na planie ziemskim, dlatego też Kościej porywa ukochaną do swojego podziemnego królestwa i sprawia, że dziewczyna zapada w głęboki sen, który przypomina śmierć.

W poemacie przeciwstawione zostają dwa oblicza miłości – ziemskie, reprezentowane przez Krassę, siostrę Mainy i idealne uczucie, po stronie którego stoi Kościej. Idealna miłość to sen, w który zapada Maina, to świat marzeń, miejsce, gdzie nie ma cierpienia ani bólu. Natomiast Krassa, walcząc z bożkiem o życie siostry, stara się przekonać ją o wyższości takich prostych radości, jak ślub z ukochanym mężczyzną i macierzyństwo. Wyższość ziemskiego uczucia ma polegać na tym, że choć jest ono nietrwałe, bo nic na tym świecie nie może trwać wiecznie, to za to jest prawdziwe. Tym dwóm obliczom miłości przeciwstawiona zostaje wartość trzecia, jaką jest praca dla ojczyzny. Boguta, druga siostra Mainy, zaleca jej odrzucić osobiste pragnienia i uczucia na rzecz dobra narodu. Ostatecznie jednak kapłan przekonuje Bogutę, by nie budziła siostry i pozwoliła jej zostać w świecie marzeń wraz z ukochanym Kościejem.

W tym dziele miłość między Mainą a Kościejem zostaje opisana głównie od strony bożka, to on jest przerażony myślą, że mógłby ją utracić, chce chronić ją od wszystkich cierpień, które czekałyby na nią na ziemi i dlatego porywa ją do krainy zmarłych. Uczucie Mainy może być natomiast postrzegane jako wynik czaru, rzuconego na nią przez boga – dziewczyna decyduje się z nim odejść, po usłyszeniu jego pieśni.

Słowa kluczowe: Żmichowska, miłość, śmierć, romantyzm

**„Miłości! Smutny z niebios strącony aniele!”
– miłość utracona w życiu i twórczości
Marii Bartusówny**

*Joanna Jabłońska, jablonskaasia7@gmail.com, Uniwersytet
Rzeszowski, Wydział Filologiczny*

Celem referatu będzie zaprezentowanie motywu miłości utraconej w życiu i twórczości Marii Bartusówny - poetki i nauczycielki epoki pozytywizmu. Wybrańcem jej serca był Mieczysław Wąsowicz - prowizor aptekarski i wydawca lokalnego pisemka literacko-społecznego „Jutrzenka”, w którym Bartusówna debiutowała. Pokochała go całym sercem, do tego stopnia, że uległa jego wpływowi, przejmowała się jego myślami, a swoją poezję podporządkowywała jego poglądom. Pod wpływem tego uczucia młoda poetka zaczęła więcej pisać. I tak oto pod wrażeniem obywatelsko-patriotycznej działalności Mieczysław Wąsowicza napisała kilka poematów o tematyce narodowej. Miłość ta była dla Bartusówny nie tylko pierwszą, ale także jedyną. Najprawdopodobniej Maria nie była Wąsowiczowi obojętna, ale jako człowiek spoglądający na sprawy życiowe z trzeźwością, dążył do zdobycia wyższego i niezależnego stanowiska nawet za cenę szczęścia osobistego. Najwięcej miejsca opisowi swojej nieszczęśliwej miłości poetka poświęciła w cyklu dwunastu sonetów pt. "Myśli przedślubne", napisanym w 1874 r. W tych utworach miłość nie kojarzy się z namiętnością, wybuchem wielkich emocji czy pożądaniem. Jest raczej pojednaniem i spokojem. Sonet dziewiąty rozpoczyna się apostrofą do miłości, określonej jako „smutny z niebios strącony anioł”, który błąka się w tłumie i bez rezultatu nosi ukojenie i roznieca płomień miłości. Tematowi miłości poświęcone są również inne utwory tej poetki np. "Mówią mi", "Za późno" i "On mnie nie kocha".

Słowa kluczowe: miłość, utrata, cierpienie, melancholia

Miłość do ojczyzny w poezji Mieczysława Romanowskiego

Magdalena Cholojczyk, m.cholojczyk@wp.pl; Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Wydział Humanistyczny, Instytut Filologii Polskiej, Zakład Historii Literatury Polskiej

Miłość patriotyczna to jeden z najważniejszych tematów w poezji Mieczysława Romanowskiego. Wątki, które tak często pojawiają się w wierszach poety jak: pragnienie walki, gotowość do poświęcenia własnego życia i szczęścia, a także poczucie zjednoczenia z wszystkimi rodakami – wywodzą się właśnie z miłości do ojczyzny. Jest to uczucie, które według Romanowskiego, stanowi dla Polaków sens życia i przewyższa wszystkie inne, nawet afekt łączący kobietę z mężczyzną nie może się mu równać. W licznych utworach poety np. w *Pożegnaniu*, spotkać się możemy z sytuacją, w jakiej kochankowie rozumieją, że ich miłość musi ustąpić konieczności walki i w rezultacie godzą się na rozstanie, które być może ma charakter ostateczny. Nie rozpaczają i nie czynią z tego powodu żadnych wyrzutów, ponieważ za oczywiste przyjmują, że miłość do ojczyzny i potrzeba obrony kraju są najważniejsze.

Romanowski w swych wierszach głosił, że nie wystarczy jedynie mówić o miłości do Polski, swe słowa należy poprzeć przede wszystkim czynami. Sposobem na okazanie oddania krajowi miała być zaś przede wszystkim zbrojna walka. Poeta idealizował ją, koncentrując się jedynie na jej chwalebnych aspektach i przeważnie pomijał takie tematy jak strach, wszelkie trudy i cierpienie.

Poeta sięgał po przeróżne środki, by wyrazić siłę uczucia, wiążącego naród i jego obywateli, zwraca tu uwagę zwłaszcza wykorzystanie figury Matki-Polski – ojczyzna zostaje przedstawiona jako cierpiąca bez słowa skargi matka każdego Polaka, którą należy za wszelką cenę ratować. By osiągnąć ten cel, walczący o wolność kraju muszą być przygotowani do największych poświęceń, czyli do oddania własnego życia. Śmierć w poezji Romanowskiego nie zostaje jednak ukazana jako coś budzącego strach, ale oczekiwany od dawna odpoczynek. Zginięcie na polu walki to czyn godny pochwały i największy dowód miłości, jaki można złożyć Polsce.

Słowa kluczowe: miłość, ojczyzna, patriotyzm, Romanowski, romantyzm

Miłość do świata a miłość do Boga w poezji religijnej Mikołaja Sępa Szarzyńskiego

*Aleksandra Smusz, aleksandra.smusz@gmail.com, Uniwersytet
Rzeszowski, Wydział Filologiczny, Instytut Filologii Polskiej,
www.ur.edu.pl*

Referat dotyczy relacji między miłością do świata a miłością do Boga w poezji religijnej Mikołaja Sępa Szarzyńskiego, twórcy renesansowego, najwybitniejszego, obok Jana Kochanowskiego, przedstawiciela naszego odrodzenia. Obraz ten, choć odległy w czasie, prezentuje rozterki bliskie także głęboko wierzącemu współczesnemu człowiekowi, które zostały ukazane w sposób atrakcyjny ze względu na kunsztowną formę. Wskazany temat w sposób szczególny pojawia się w "Sonecie V. O nietrwalej miłości rzeczy świata tego". Pochodzą z niego dwie słynne sentencje "miłość jest własny bieg bycia naszego" ("własny", a więc w języku dawnym "właściwy"), a także "i nie miłować ciężko, i miłować nędzna pociecha", które również zostaną szczegółowo omówione w niniejszym referacie. Przeznaczeniem życia pobożnych jest miłość, osiągalna tylko w Bogu – tak można by w skrócie przedstawić sens tego liryku. Należy jednak podkreślić, że Sęp rozumie przez nią wyłącznie miłość w sensie teologicznym. Referat ujmuje temat z perspektywy literaturoznawstwa, a także teologii.

Słowa kluczowe: poezja religijna, miłość teologiczna, miłość ludzka, literaturoznawstwo

Miłość jako przyczyna buntu oraz zmiany świata w młodzieżowych trylogiach postapokaliptycznych Niezgodna Veroniki Roth oraz Igrzyska Śmierci Suzanne Collins

Beata Zielonka, beatazet@vp.pl, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej

Główna bohaterka trylogii Niezgodna Veroniki Roth Beatrice Prior (Tris) jest Niezgodną, czyli osobą idealną. Przez miłość do Cztery zmienia poglądy naukowców o uszkodzonych genetycznie. Ratuje życie bratu i wybacz mu jego zdradę. Jej poświęcenie powoduje odkrycie prawdy o eksperymencie naukowym i zmianie świata przez otwarcie miasta na przybyszów z całej Ameryki oraz likwidację frakcji. W Igrzyskach Śmierci Katniss Everdeen staje się Kosogłosem – symbolem rewolucji po wygraniu tytułowych igrzysk śmierci, w których wzięła udział zamiast swojej młodszej siostry. Po śmierci ojca przejęła obowiązki utrzymania rodziny, nauczyła się polować oraz być podporą dla znajdującej się w depresji matki. To na arenie poznała swojego przyszłego męża i zapoczątkowała bunt poprzez wręczenie mu trujących jagód, zatem nie byłoby zwycięzcy i po raz pierwszy w historii oboje zostali triumfatorami. Obie bohaterki przeżywają swoją pierwszą miłość, poświęcają się za innych. Ich miłość jest przyczyną rewolucji społecznej oraz kulturowej. Historie te implikują odpowiedzi na pytania: dlaczego pierwsza miłość jest motywacją do zmiany zachowań bohaterek oraz jak bardzo uczucia wpływają na podejmowane przez nas decyzje? W moim referacie postaram się odpowiedzieć na pytanie czym tak naprawdę jest miłość w młodzieżowych powieściach fantasy? Katniss i Tris są bardzo przywiązane do rodziny, opiekują się bliskimi i stają się pionkami w politycznej grze, jednak nigdy nie zapominają kim są. Ich miłość zmienia świat.

Słowa kluczowe: miłość w trudnych warunkach, fantasy, alternatywna przyszłość, świat postapokaliptyczny, bunt

Miłość miłosierna odpowiedzią na ludzkie cierpienie (w świetle wybranych elementów nauczania Jana Pawła II)

*Małgorzata Strzelec, m-strzelec@o2.pl, Uniwersytet Jana
Kochanowskiego w Kielcach, Wydział Pedagogiczny i Artystyczny*

Cierpienie stanowi nieodłączną część życia ludzkiego. Nieodłączność ludzkiego cierpienia wynika z powszechności jego doświadczania. Każdy człowiek albo sam przeżywał (przeżywa) cierpienie, albo staje się współuczestnikiem cierpienia osób bliskich, żyjących w jego otoczeniu.

Różne są rodzaje cierpienia. Cierpienie staje się udziałem człowieka przeżywającego samotność, poczucie osamotnienia, człowieka młodego, który nie znajduje zrozumienia u swoich najbliższych. Cierpienie dotyka człowieka chorego, niepełnosprawnego. Jan Paweł II wielokrotnie podejmował w nauczaniu problem cierpienia w różnych aspektach. Często spotykał się z osobami chorymi starszymi, ale także młodymi. Dostrzegając doświadczane przez nich cierpienie podkreślał, że stanowi ono poważne wyzwanie dla doświadczającego go człowieka, ale nie tylko stanowi ono także wyzwanie i wezwanie dla tych, którzy znajdują się w ich otoczeniu. Wzywa człowieka do dostrzeżenia i otwierania się na potrzeby innych, do bezinteresownej pomocy, do miłości miłosiernej. Przedmiotem moich analiz będzie właśnie postawa miłości miłosiernej, która powinna stanowić odpowiedź na ludzkie cierpienie.

Słowa kluczowe: cierpienie, miłość miłosierna, Jan Paweł II, bezinteresowna pomoc

Miłość poza granicami. O doświadczeniu miłości w preromantycznej podróży do Anglii Księżnej Izabeli z Flemingów Czartoryskiej

*Marcin Popławski, mmpoplawski@gmail.com; Wydział Historyczno-Filologiczny, Akademia Jana Długosza w Częstochowie,
www.ajd.czyst.pl*

Podróż jest niezwykle doświadczeniem człowieka. Jest czymś niezwykle ludzkim ponieważ jest inna od powodowanej instynktem, zwierzęcej wędrówki. Jest świadomym aktem poszukiwania i poznawania siebie i świata, wytworem kultury i dowodem cywilizacji człowieka. Podróż może mieć również charakter poetyczny, czyli sprawczy. Dzięki temu, że odbywa się zawsze do miejsca i w przestrzeni, sprawia że miejsce i przestrzeń otrzymują moc tworzenia. Dowodem wspomnianej sprawczości są dzieła literatury o wyjątkowym nacechowaniu emotywnym - dzienniki z podróży. Przykładem jest spisany przez Izabelę Czartoryską, pod koniec 18 wieku Dziennik z Podróży do Anglii. Dziennik Czartoryskiej może świadczyć o tym, że miłość ma wiele twarzy, od miłości do podróży, poprzez miłość do dzieci, miłość do ojczyzny i miłość do kraju oraz tradycji estetycznej. Referat jest próbą uchwycenia wielowątkowej natury miłości rozumianej całościowo jako emocja, stan i proces. Za źródło miłości, odwołując się do instrumentów geopoetyki i zwroty przestrzennego, autor przyjmuje interakcję człowiek-miejsce oraz broni tezy, że podróż jako proces jest siłą sprawczą miłości.

Słowa kluczowe: podróż, anglofilstwo, miłość do ojczyzny, miłość do dziecka, Czartoryska, preromantyzm

Miłość uniwersalna i poczucie wspólnoty jako tematy medytacji

*Urszula Opyrchał, xijana@gmail.com; Katedra Etyki Uniwersytetu
Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie*

Medytację można rozumieć jako narzędzie pomagające kształtować umysł człowieka w określony sposób. Stan umysłu osiągnięty w czasie sesji medytacyjnych wpływa na sposób działania w codziennym życiu, co przyczynia się do tworzenia trwałej postawy. Niektóre techniki medytacyjne podejmują tematy istotne dla budowania relacji i więzi międzyludzkich. Takimi tematami w Medytacji na Uniwersalną Miłość nauczonej przez Navisa Norda są między innymi miłość uniwersalna i poczucie wspólnoty. Określenie „miłość uniwersalna” pochodzi od palijskiego terminu „metta” i bliskie jest miłości braterskiej, ogólnoludzkiej, jest nastawieniem umożliwiającym działanie altruistyczne i w pełni życzliwe. Natomiast poczucie wspólnoty z innymi ludźmi, z czującymi istotami, z wszystkim co żyje określa odbiorcę praktykowanego nastawienia pełnego miłości, a jest nią – za Baruchem Spinozą i zainspirowanym nim Alfredem Adlerem – wspólnota „sub specie aeternitatis”, czyli z punktu widzenia wieczności. Wystąpienie ma na celu omówienie wskazanych tematów medytacyjnych oraz konsekwencji praktyki Medytacji na Uniwersalną Miłość w życiu codziennym.

Słowa kluczowe: medytacja, miłość, wspólnota, Navis Nord

Miłość w czasie konkwisty – udział kobiet w podboju Ameryki u boku mężów i kochanków

Kinga Grzegorzewska, *k.grzegorzewska123@gmail.com*, Instytut Historii, Wydział Filozoficzno-Historyczny, Uniwersytet Łódzki, www.wydzfilhist.uni.lodz.pl

W wystąpieniu pragnę przedstawić oblicza miłości w czasie podboju Ameryki Środkowej i Południowej przez Hiszpanów w XVI w. Nie jest powszechnie znany fakt, iż wielu zdobywców zabierało na wyprawy swoje żony lub kochanki. Chciałabym ukazać jak wyglądały relacje między konkwistadorami a ich towarzyszkami (Hiszpankami lub kobietami tubylczymi), co skłaniało kobiety do wzięcia udziału w tak męskim przedsięwzięciu, jakim był podbój. Opiszę obszary działalności przedstawicielek płci pięknej w czasie wyprawy, ich znaczenie i metody działania. Ukochane hiszpańskich zdobywców nie zawsze były biernymi obserwatorkami wydarzeń, doradzały, niejednokrotnie aktywnie angażowały się w walkę o władzę, broniąc praw swych mężczyzn. Tak uczyniły m.in. Inés Suárez czy Isabel de Barreto i Quiros. Czasem relacje między dowódcą a jego kochanką były bardziej skomplikowane, jak w przypadku Hernana Cortesa i doñi Mariny, która mimo iż była niewolnicą i Indianką, znacząco przyczyniła się do sukcesu Hiszpanów w czasie podboju Meksyku. Analiza tych i innych przykładów związków konkwistadorów umożliwi mi przedstawienie obrazu miłości w czasie podboju, a także tego, jak uczucia dowódcy mogły odbić się powodzeniu lub klęsce wyprawy. Chciałabym również poruszyć problem opinii społeczności i odpowiedzieć na następujące pytania: jak uczestnicy konkwisty postrzegali związek dowódcy? Jak reagowali na zaangażowanie kobiet w proces decyzyjny? Warto wspomnieć, że nie wszystkie przedstawione przeze mnie przykłady odnoszą się do związków „zakazanych”, „wolnych”, ale też relacji między małżonkami.

Słowa kluczowe: konkwista, wyprawy odkrywcze, miłość, kobiety

Miłość wspólnie – język i doświadczenie. O poezji Julii Fiedorczuk, Marty Podgórnik i Justyny Bargielskiej

*Monika Brągiel, Wydział Polonistyki, Uniwersytet Jagielloński
w Krakowie, monikabragiel@gmail.com*

W swoim wystąpieniu chciałabym podjąć kwestię obecności motywu miłości w twórczości trzech współczesnych polskich poetek: Julii Fiedorczuk, Justyny Bargielskiej i Marty Podgórnik. Miłość w wierszach tych poetek przedstawiana jest na różne sposoby, zarówno jeśli chodzi o ukształtowanie językowe wypowiedzi, jak i sposób postrzegania i interpretowania samego uczucia. Co ważne, interesuje mnie miłość w ujęciu poetek, a więc w ujęciu kobiecym, przy czym chciałabym nawiązać do istoty miłości u Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej czy Haliny Poświatowskiej. W poezji Bargielskiej, Fiedorczuk i Podgórnik miłość rozgrywa się w warunkach współczesności, określanej przez badaczy jako ponowoczesność. W ich utworach oznacza to komplikacje związane z pojmowaniem i interpretacją relacji międzyludzkich, możliwość wyrażania uczuć czy chociażby patrzenia na miłość przez pryzmat współczesnej kultury. Główną tezę chcę uczynić stwierdzenie, że współczesne poetki kształtują w swoich wierszach obraz miłości indywidualny w ujęciu każdej z nich, odnoszący się jednak w szerszej perspektywie do doświadczeń obecnych w życiu i kulturze. Język, jakim o nim piszą jest dla mnie kwestią bardzo ważną, jako że ujawnia szereg emocji i reprezentuje sferę doświadczenia, która – choć pozornie tak dobrze znana – ciągle domaga się opisu i aktualizacji w dyskursie.

Słowa kluczowe: poezja, zmysłowość, estetyka, język, ponowoczesność

Miłość, która ocala przed obsesją, zniewoleniem i życiem w martwym świecie przedmiotów. Studium pasji i pożądania w ostatniej powieści Bruce'a Chatwina pt. „Utz”

*Magdalena Górowska, mgorowska@op.pl; Katedra Literatury
Polskiej XX i XXI wieku, Wydział Filologiczny, Uniwersytet Łódzki,
www.uni.lodz.pl*

Bruce Chatwin nazwał swój ostatni utwór rodzajem „środkowo-europejskiej baśni”. W istocie, Utz – ostatnia i najlepsza z pięciu powieści pisarza to misterna, pełna tajemnic historia. Niespodziankę zaś sprawia odkrycie, że w napięciu trzyma czytelnika historia miłosna.

Toteż w swoim wystąpieniu pragnę podjąć rozważania o kilku obrazach miłości w utworze Chatwina: obsesyjnej namiętności Kaspara do swojej porcelanowej menażerii, ocalającym uczuciu wiernej służącej Marty oraz miłosnych przygodach i upodobaniach erotycznych Utza – ta bowiem sfera jest w historii niezmiernie ważna.

W stolicy Czechosłowacji na krótko przed Praską Wiosną, w niewielkim mieszkaniu Kaspar Joachim Utz kolekcjonuje miśnieńską porcelanę, która znika po śmierci bohatera. Wieloletnia pasja nałogowego kolekcjonera sprawia, że porcelanowe figurki zajmują miejsce ludzi, a czułość z tych, których chciałby kochać przenosi na swoje rzeczy. W związku z tym podejmę próbę odpowiedzi na pytanie, czym jest tajemnica zamiłowania Utza do porcelany – czy to wyłącznie miłość do przedmiotów, uczucie niebaczące na żadne względy przyzwoitości, pozwalające mimo potępienia przemocy, pochwałać wojny, kataklizmy i rewolucje tylko dlatego, że sprzyjają kolekcjonerom?

Inną odsłoną miłości graniczącej z uwielbieniem, o której chciałabym powiedzieć jest uczucie Marty do chlebobawcy. Jej gorące serce biło tylko dla niego, o czym Utz wiedział, ale w jego świecie przedmiotów nie było miejsca dla człowieka z krwi i kości. A jednak wobec nieustannie zmieniających się lojalności Marta była jedyną osobą, do której miał zaufanie. W stosownym czasie służąca zatriumfuje zarówno nad stosem skorup, jak i wszystkimi namiętnościami Utza, włącznie z korowodem pań z jego sypialni.

Przedmioty mogą człowieka ocalić lub zrujnować. Kolekcja Kaspara stała się źródłem jego zniewolenia. Tego samego, od którego uwolniła go szczerze kochająca Marta.

Te i inne zagadnienia pragnę uczynić przedmiotem mojego konferencyjnego wystąpienia.

Słowa kluczowe: kolekcjoner, porcelana, przedmiot, pasja, miłość

Miłuj skazanego swego. Relacje resocjalizacyjne w pracy kuratora sądowego z osobą skazaną

Kazimierz Nosal, kurator specjalista dla dorosłych, kierownik I Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą Świdniku

Kuratorzy sądowi jako organy karnego postępowania wykonawczego oraz funkcjonariusze publiczni wykonują bardzo ważne zadania wychowawcze, profilaktyczne oraz kontrolne związane realizacją orzeczeń sądu. Pracują z osobami skazanymi, które opuściły jednostki penitencjarne bądź korzystają w warunkowego zawieszenia wykonania kary. Mają często kontakt z osobami wykluczonymi i ich rodzinami. Nawiązywanie i utrzymywanie twórczych kontaktów jest trudne z uwagi na tryb życia i warunki osobiste przestępców. Kurator sądowy ma być autorytetem, przewodnikiem dla tych osób. Okazywać im szacunek, traktować podmiotowo, uczyć poszanowania dla siebie i innych oraz miłości. Kurator sądowy, postępując zgodnie z kodeksem etyki kuratora sądowego, dobiera sposoby i metody pracy do indywidualnie zdiagnozowanej sytuacji podopiecznego. Oddziaływania naprawcze nie byłyby skuteczne, gdyby kurator sądowy traktował podopiecznego przedmiotowo, "urzędowo". Bardzo ważne jest okazanie osobie skazanej zrozumienia, cierpliwości, wsparcia, kierunków dalszego podążania. Przy takim empatycznym, wynikającym też z generalnego imperatywu miłości bliźniego, podejściu szansa na osiągnięcie sukcesu resocjalizacyjnego wyraźnie wzrasta. Bywa, że osoby skazane są mniej lub bardziej świadome odtrącenia – doświadczanego najpierw w rodzinie a później w społeczeństwie. Nie doznawały wystarczającej miłości rodzicielskiej, nie miały godnych przykładów, wzorców do naśladowania. Sumienna praca kuratora sądowego z osobą skazaną, oparta na personalistycznych podstawach, rozpoznaniu i przebaczeniu doznanych krzywd jest nową szansą dla tych osób do poznania zasad zgodnego współżycia w rodzinach i społeczeństwie. Dalszą korzyścią jest większa gwarancja przestrzegania porządku prawnego, czyli osiągnięcia kardynalnego celu wszelkich oddziaływań resocjalizacyjnych. Temat do dyskusji – jak sprawić by osoby skazane nie krzywdziły już innych? – nauczyć ich kochać...

Słowa kluczowe: kurator sądowy, resocjalizacja, miłość bliźniego

Mit romantycznej miłości

Bartłomiej K. Krzych, *crisforos1990@gmail.com*; *Dyskusyjne Koło Filozoficzne "Eudaimonia"*, Instytut Filozofii, Wydział Socjologiczno-Historyczny, Uniwersytet Rzeszowski, <https://dkfeudaimonia.wordpress.com>

Od najdawniejszych czasów ludzkość wiązała największe i najbardziej tajemnicze z uczuć – miłość – z mitologią. Jednakże o miłości nie mówiły wyłącznie mity, ale też legendy oraz wielcy filozofowie starożytności, a wraz z nimi Platon, który w „Uczcie” ukazuje miłość jako drogę do Dobra, Prawdy i Piękna. Z kolei Arystoteles dokonał bardziej zracjonalizowanego, „przyziemnego”, omówienia miłości, wskazując na jej zakotwiczenie w bezinteresownej, skierowanej na dobro i połączonej z erosem przyjaźni.

Niewątpliwie w ciągu wieków wiele o miłości powiedziano, wiele miłości w różnoraki sposób przeżyto, natomiast współcześnie wykształciła się pewna, bardzo dziś powszechna, wizja miłości, którą można nazwać romantyczną.

Mity włożono lub notorycznie wkłada się między bajki. W zasadzie pozbycie się aury tajemniczości w pojmowaniu miłości, na rzecz jej wyjaśniania wyłącznie naukowego (przyrodniczego), zaczęło nam coraz bardziej odpowiadać. W ten sposób możemy żyć „spokojnie” w stechniczowanym i spodreżnikowanym świecie, w którym, dla własnej, zwłaszcza psychologicznej wygody, nie chcemy pozostawiać miejsca dla żadnej krępującej duchowości, tajemniczości i mitologii. Jednocześnie próbuje się – krótkowzrocznie – wyjaśnić świat światem, a człowieka samym tylko człowiekiem.

Jednakże z drugiej strony, w tej pogoni za – do rozpuku hedonistyczną i przyziemną – nowoczesnością oraz nieograniczoną swobodą (również moralną), nie dostrzegamy, że żyjemy w jednym wielkim micie. To mit romantycznej miłości. Wielu osobom przychodzi ginąć w objęciach teogonii romantyczności, będącej bękartem współczesnej odrealnionej i spływanej do granic możliwości kultury.

Czym jest ów mit romantycznej miłości? Niniejsze wystąpienie będzie próbą przedstawienia i omówienia tego zjawiska na podstawie pism myślicieli i filozofów (m.in. G. Vlastos, D. de Rougemont oraz wspomniani wyżej Platon i Arystoteles), jak też współczesnych badań naukowych (m.in. z zakresu neurobiologii – J. Vetulani) i własnych obserwacji.

Słowa kluczowe: mit, miłość, filozofia życia, filozofia miłości

Narcyzm – nowa kategoria miłości

Marta Chojnacka, *emm.ceha@gmail.com*; Koło Naukowe SCIENTIA, Wydział Stosowanych Nauk Społecznych, Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie, *www.aps.edu.pl*

„Narcyz staje się własnym światem i wierzy, że cały świat jest nim” (T.I. Rubin). Termin „narcyzm” pochodzi od imienia jednego z bohaterów starożytnych mitów, jako zjawisko zostało po raz pierwszy opisane i zauważone przez Greków, oczywiście w sposób nienaukowy. Samo pojęcie narcyzmu wiąże się z zafascynowaniem własną osobą przy jednoczesnym kochaniu siebie lub jakiejś części siebie. W XXI wieku ludzie stali się bardziej wygodni, ciężiej im zakładać rodziny, w których powstanie muszą się zaangażować, jednocześnie rezygnując z własnego egoizmu, żeby obdarzyć kogoś bezinteresowną miłością. Zamiast tego coraz częściej nowoczesne społeczeństwo jest nadmiernie skoncentrowane na sobie i swoich potrzebach. Nowa kategoria miłości jaką jest narcyzm pomaga w szerzącym się konsumpcjonizmie, gdzie kierowanie się zaspokajaniem własnych potrzeb kojarzy się z asertywnością, sukcesem i rozwojem. Przez dzisiejszą cywilizację takie cechy są cenione. Pracodawcy poszukują osób, które kierują się przede wszystkim rozwojem, bo mogą osiągać bardzo wiele i nieustannie chcą dążyć do tego celu, gotowi zrezygnować z życia prywatnego, a zatem z miłości do drugiej osoby, którą osoby ze skłonnościami narcystycznymi mogą zastąpić zakochaniem w samym sobie. Błędne koło się zamyka, a jest to pułapka, ponieważ pod maską pewnej siebie i swoich możliwości osoby, kryje się często niepewność, poczucie pustki i bezsensu. Samolubna miłość jaką obdarza się narcyz uniemożliwia mu zainteresowanie się innymi i obdarzenie ich szczerym uczuciem. Narcyzm można nazwać przeciwieństwem miłości do drugiego człowieka, jednak nie można wykluczyć samej miłości jako ważnej podstawy w powstawaniu tego zjawiska. Przeprowadzone badania autorskie poświęcone są różnym aspektom narcyzmu -związanym z samooceną, miłością rodzicielską czy kolejnością narodzin osób wykazujących się skłonnościami do zachowań narcystycznych.

Słowa kluczowe: narcyzm; miłość narcystyczna; miłość do siebie

O inicjacyjnych i terapeutycznych aspektach miłości, czyli o powieści „Abyś mnie nie zapomniał” Marceli Serrano

*Adam Jarosz, email: adamjarosz1@wp.pl, Uniwersytet Gdański,
Instytut Skandynawistyki i Lingwistyki Stosowanej, Katedra
Lingwistyki stosowanej*

Marcela Serrano, jedną z najwybitniejszych przedstawicielek współczesnej prozy Ameryki Łacińskiej, jest autorką niezwykle znanej powieści *Abyś mnie nie zapomniał* (*Para que no me olvides*, 1992). W powieści Serrano, nieoczekiwany związek miłosny między bohaterką z wyższych sfer, Blanką, a Amerykaninem i byłym więźniem politycznym dyktatury Pinocheta, Gringo, staje się potężnym czynnikiem spustowym uruchamiającym proces wieloaspektowej inicjacji bohaterki. Inicjacja ta może być rozumiana co najmniej dwojako. W wymiarze osobistym, dzięki miłości Gringo, Blanka uzyskuje możliwość wyzwolenia się z pod władzy opresyjnego męża i środowiska społecznego (wyzwolenie się z pęt społeczeństwa fallocentrycznego jak ujmuje to dyskurs feministyczny) oraz dotarcia do własnych wypartych potrzeb i oczekiwań. Lecz w życiu osobistym Blanki związek z Gringo, to nie tylko początek ewolucji psychicznej prowadzącej do pełnej niezależności bohaterki. To również inicjacja o charakterze historycznym, niebezpieczne wyjście poza horyzont ideologiczny własnej klasy społecznej, trud podjęty, z miłości do Gringo, który umożliwia w konsekwencji poznanie bolesnej prawdy o traumatycznych wydarzeniach historii Chile z okresu dyktatury. To odzyskiwanie zapomnianej pamięci o Chile stanowi zatem drugi bardzo ważny aspekt inicjacji Blanki. Jednakże powieści *Grandes* miłość Blanki i Gringo nie sprowadza się jedynie do inicjacji bohaterki. To również terapia samego Gringo, który po przebytych torturach nie czuje się już w pełni mężczyzną. Oba wspomniane aspekty miłości, inicjacyjny (Blanka) i ozdrowieńczy czy też raczej terapeutyczny (Gringo), bardzo trafnie nawiązują do faktu tak silnie akcentowanego przez przedstawicieli psychologii humanistycznej: miłość jest potężnym czynnikiem decydującym o życiu jednostki ludzkiej, czyli o dynamice i kierunkach jej rozwoju osobistego.

Słowa kluczowe: inicjacja, zapomniana pamięć o Chile, dyktatura, miłość

O miłości w Uczcie Platona

Tomasz Glazder, email:tommy.g@onet.eu, Instytut Historii,
Uniwersytet Opolski, www.uni.opole.pl

"Symposion", czyli Uczta Platona, to dialog powstały najwcześniej w 385 r.pne. Akcja dialogu rozgrywa się w domu poety-dramaturga Agatona, który zaprosił przyjaciół na ucztę, aby uświetnić swój pierwszy sukces teatralny. Autor przedstawia tu swoją nową koncepcję miłości.

Platon napisał, że zgadza się z Hezjodem, że Eros należy do najstarszych bóstw. "A najstarszym będąc, największe dobra nam daje".

Ponadto wyznacza nam kierunek na całe życie, jakiego potrzebuje człowiek, który chce żyć jak należy. Ten kierunek to wstyd do postępów podłych i ambicja do czynów pięknych.

Platon opisuje piękny motyw dobrowolnego oddania życia za osobę kochaną. Do tego zdolny jest zarówno mężczyzna, jak i kobieta. Podaje tutaj przykład Alkestis, córki Peliasa, która zgodziła się umrzeć, aby przedłużyć życie mezowi Admetowi. Według mitu sprowadził ją na ziemię Herakles, a według innej wersji zwolniła ją z Hadesu Persefona.

Chyba nie ma większego dowodu miłości, jak oddanie życia za osobę kochaną.

W treści dialogu jest wiele takich przykładów, o różnych aspektach miłości, o których chciałbym opowiedzieć.

Słowa kluczowe: Eros, sprawiedliwość, umiarkowanie, męstwo

O światach bez miłości. Modernistyczne wizje literackie w dialogu z tradycją

*Ewa Borkowiak, ewa.borkowiak@gmail.com; Zakład Literatury
Pozytywizmu i Młodej Polski, Instytut Filologii Polskiej, Wydział
Humanistyczny, Uniwersytet im. Marii Curie-Skłodowskiej,
<http://www.umcs.pl>*

Modernistyczna miłość ma różne oblicza. Ciekawie ambiwalencję tę pokazał Wincenty Korab-Brzozowski, zabierając swojego czytelnika do świata gwiazd, by towarzyszył jego bezimiennemu śmiałkowi na drodze do doskonałej metamorfozy. Jedynym warunkiem, który spełnić ma bohater, aby doświadczyć nobilitacji ludzkiej formy w czystą

i doskonałą materię, jest wyzbycie się największej z ziemskich słabości – miłości. Wśród gwiazd Korab-Brzozowskiego to opowiadanie, które stanowi przykład typowego dla modernizmu spojrzenia na kobietę i artystę oraz uczucie miłości (inaczej odbierane przez mężczyznę, a inny charakter mające dla kobiety). Modernistyczna literatura zawiera szereg przykładów ilustrujących zagładę miłości (Atlantyda Edwarda Leszczyńskiego), prezentujących miłość jako siłę niszczącą (Stryga Tadeusza Micińskiego) lub dzikie i nieokiełznane pragnienie (Ukój Leopolda Staffa, Ukrzyżowanie Stanisława Korab-Brzozowskiego). Te i inne utwory literackie z okresu wczesnego modernizmu wyznaczają zakres moich badań.

Słowa kluczowe: modernizm; miłość; literatura

Oblicza miłości Boga na kartach Biblii – oczami Heleny Eilstein

***Beata Fijolek**, beatafijolek@yahoo.com doktorantka w Zakładzie Ontologii i Teorii Poznania, Instytut Filozofii, Wydział Filozofii i Socjologii, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, www.umcs.pl*

Głównym celem mojego wystąpienia jest zaprezentowanie sposobu odczytania Biblii przez Helenę Eilstein przedstawionego w "Biblii w rękę ateisty".

Mając na uwadze kulturowe znaczenie Biblii moje wystąpienie rozpocznę od ukazania sposobów jej czytania: począwszy od interpretacji Pisma Świętego przez katolików i prawosławnych, przez przedstawianie Pisma jako jeden z filarów kultury europejskiej, a skończywszy na literalizmie stosowanym przez Helenę Eilstein.

Biorąc zaś pod uwagę ogrom treści poruszanych na kartach Pisma Świętego, chciałabym skupić się na samym aspekcie miłości Boga-Ojca do człowieka, wywodzącego się z Narodu Wybranego. Na podstawie zestawienia sposobów interpretacji wybranych historii biblijnych chciałabym wykazać, że być może dosłowne odczytanie Biblii przez Eilsteinową może przerażać i zakrawać o obrazoburstwo jednak, sama Helena Eilstein twierdziła, że Biblia jest niezwykle cennym składnikiem europejskiego dziedzictwa kulturowego, zaś lektura Świętej Księgi inspirowane do wartościowych refleksji. Godnym uwagi jest także fakt, że głoszone przez Helenę Eilstein humanizm naturalistyczny, stojący co prawda w opozycji do humanizmu chrześcijańskiego, zdaniem Eilsteinowej można wyprowadzić właśnie z kart Starego i Nowego Testamentu. Bez względu na źródło pochodzenia uzasadnień moralnych, na gruncie filozofii człowieka czy ateista, czy wierzący zadaje to samo pytanie "czy wewnętrzny konflikt moralny jest istotą natury człowieka?".

Słowa kluczowe: Biblia, miłość Boga, Helena Eilstein

Oblicza miłości w utworach Nadieжды Teffi

Paweł Wiejak, email:pawelwiejak91@gmail.com; Studenckie Koło Przekładu, Wydział Humanistyczny, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, www.uwm.edu.pl

W artykule Oblicza miłości w utworach Nadieжды Teffi autor przybliży sylwetkę Nadieжды Teffi, przedstawicielki I fali emigracji rosyjskiej, która wykorzystując krótkie formy literackie i satyryczne spojrzenie na świat, zdobyła ogromną popularność. Teffi nie doczekała się jednak wnikliwych analiz ze strony polskich badaczy, pomimo sławy w Rosji i za granicą.

Przedmiot analizy stanowią różnorodne oblicza miłości w emigracyjnej prozie N. Teffi. Uczucie, które jest źródłem radości, rozczarowań, jest marzeniem, lecz bywa również grzechem. W świecie Teffi dzieli się ona na miłość wśród dorosłych, wśród dzieci, a także miłość łączącą te dwa światy. Nie jest to jednak miłość szablonowa. Często nie jest ona celem, lecz środkiem. Miłość Teffi to także tęsknota za opuszczoną ojczyzną, która nadaje jej utworom nostalgiczną tonację. Wprawdzie przewrót bolszewicki obrócił w gruzy Rosję, którą kochała, jednakże Teffi wychodząc z założenia, że prawdziwa miłość nie umiera nigdy, nie zapomniała o ukochanej Rosji.

Słowa kluczowe: Teffi, miłość, emigracja rosyjska

O znaczeniu miłości w świecie ponowoczesnym (na przykładzie wybranych opowiadań Jeleny Dołgopiat)

*Oliwia Bogusz, bogusz.oliwia@wp.pl, Zakład Literatury i Kultury
Rosyjskiej XVIII-XIX w., Wydział Humanistyczny, Uniwersytet Marii
Curie-Skłodowskiej, www.umcs.pl*

Jelena Dołgopiat, utalentowana współczesna pisarka rosyjska, ceniona za zainteresowanie się w swoich tekstach codziennością człowieka naszych czasów, uczyniła refleksję nad fenomenem miłości dominantą cyklu Opowiadań o miłości (Рассказы о любви, 2007). Jej mikroopowiadania pozwalają zdefiniować ambiwalentność postawy wobec świata współczesnego człowieka, nieustannie pragnącego kontaktu z innym, ale jednocześnie uciekającego w samotność z obawy przed zakłóceniem ustalonego ładu swojego świata.

Bohaterowie onirycznego świata opowiadań Jeleny Dołgopiat rodzą się niejako na oczach czytelnika. Każdy z nich to wyjątkowa jednostka, która widzi i słyszy więcej niż inni, zdolna poznawać świat wszystkimi zmysłami, wnikliwie obserwująca siebie i innych. To ludzie wyalienowani, często nie pasujący do otaczającego ich świata, rozdarci wewnątrz, ciągle na nowo definiujący ostrą granicę w relacji „ja” – „ty”, obojętni wobec świata, w którym przyszło im żyć, samotni z wyboru, dotkliwie przeżywający ból istnienia. Zagubienie w świecie prowadzi do rodzenia się w nich uczuć, m.in. strachu przed bliskim kontaktem z drugim człowiekiem. Próba przeżycia miłości urasta do rangi wyzwania egzystencjalnego. Uwikłanie w wewnętrzne sprzeczności zaciera granice pomiędzy realnością i fikcją/snem, a przywiązanie do przedmiotów zastępuje kontakt z człowiekiem.

Słowa kluczowe: ponowoczesność, miłość, rzeczy, człowiek, egzystencja

Prawdziwa, rozerotyżowana, wyrachowana – oblicza miłości w łódzkich powieściach dwudziestolecia międzywojennego

*Karolina Kołodziej, Katedra Literatury Pozytywizmu i Młodej Polski
Uniwersytetu Łódzkiego*

W powieściach drukowanych w łódzkiej prasie dwudziestolecia międzywojennego (m.in autorstwa Ludwika Starskiego) pojawiają się bohaterowie wychodzący poza stereotypowe, wyznaczone powieścią Reymonta, postrzeganie Łodzi. Miejsce robotników, fabrykantów i fabryk zajmują kawiarnie, wyzwolone, zmysłowe kobiety i używający życia mężczyźni. Interesującym wydaje się prześledzenie, w jaki sposób ta zmiana perspektywy wpłynęła na obraz uczuć między bohaterami? Reymont w „Ziemi obiecanej” pokazał kilka wariantów „łódzkiej miłości”, m.in. interesownej (Lucy i Karol, Karol i Mada), czystej, która musi przegrać z chęcią zysku (Anka i Karol) lub rasowymi uprzedzeniami (Mela i Wysocki). Warto przypatrzeć się, czy tymi samymi drogami podążają pisarze dwudziestolecia.

W powieściach drukowanych w „Expresie Wieczornym Ilustrowanym” odnajdziemy bohaterów, którym bliżej do naturalistycznego pojmowania relacji międzyludzkich, niż do romantycznych uniesień.

Czym jest miłość w świecie trawionym kryzysem? Czy w mieście nastawionym na zysk jest miejsce na prawdziwą miłość? A może "uczucie" staje się tylko narzędziem?

Słowa kluczowe: Łódź, powieść dwudziestolecia międzywojennego, Ludwik Starski

„Pytać siebie o siebie”. Nad narcystowską miłością melancholików

*Ewelina Radion, eradion@interia.pl; Instytut Filologii Polskiej,
Uniwersytet Rzeszowski, www.ur.edu.pl*

Narcystowska miłość melancholików jest reakcją na utratę obiektu, np. ukochanej osoby lub podstawionego w jej miejsce pojęcia abstrakcyjnego. Utratę skutkującą dojmującym zasmuceniem, które nie skrywa w sobie ani poczucia winy, ani ukrytej zemsty wymierzonej przeciw utraconemu obiektowi. A ponieważ smutek, po jakimś czasie, staje się namiastką utraconego obiektu, melancholik – czego poświadczenie znajdujemy również w tekstach literackich (poezji Jana Lechonia, Zygmunta Ławrynowicza, Wiesława Kulikowskiego) – przywiązuje się do swojego smutku; obłaskawia go, a nawet ubóstwia. Aż w końcu, zakochując się w swym przygnębieniu, postrzega siebie w kategoriach człowieka pokrzywdzonego, dotkniętego swoistym niedosytem.

Dlatego coraz głębiej zanurza się we własnych bolesnych wspomnieniach, eksplorując te same przykre obrazy, a tym samym nieprzerwanie drażąc swe łagodne obsesje. Popada w niemalże miłosną kontemplację własnego narcystycznego zranienia, które – w wyniku przeniesienia afektu z utraconego obiektu na smutek – objawia się jako narcystyczna miłość samego siebie.

Stąd też melancholik – podobny do młodopolskiego poety-narcyza – kiedy pyta samego "siebie o siebie", skupia się głównie na sobie, na własnych odczuciach, na "życiu moim", "sumieniu moim" i "moich snach".

Słowa kluczowe: melancholia, smutek, narcyzm, utrata, repetycja

Rodzice wobec wyborów tożsamościowych metropolity Szeptyckiego i Wasyla Wyszywanego (Wilhelma Habsburga)

*Tomasz Wiśniewski, wisniewski.tomaszk@gmail, Uniwersytet
Gdański, Wydział Historyczny, <http://historia.ug.edu.pl>*

W swoim wystąpieniu (i artykule) pragnę pochylić się nad relacjami rodzinnymi w żywieckiej linii Habsburgów oraz u Szeptyckich. Roman (imię zakonne Andrzej) Szeptycki wychował się w rodzinie o ruskich korzeniach, ale polskiej świadomości narodowej, kierowany jednak powołaniem do życia zakonnego postanowił zmienić obrządek z rzymskokatolickiego na grekokatolicki. Zmiana obrządku oraz życie wokół ludności o ukraińskiej bądź nieskrystalizowanej, ruskiej tożsamości narodowej spowodowała coraz głębsze zakorzenianie się przyszłego metropolity w ukraińskiej identyfikacji narodowej. Wilhelm Habsburg wychował się w rodzinie o pochodzeniu austriackim, która jednak identyfikowała się z kulturą i językiem polskim. Wobec zachwyty ukraińskim folklorem, językiem oraz zaangażowania politycznego w ukraiński ruch narodowy Wilhelm w konflikcie polsko-ukraińskim opowiedział się po stronie przeciwnej niż jego rodzice, czyli ukraińskiej. Mając na uwadze tematykę konferencji pragnę przedstawić relacje obu "nowych Ukraińców" z ich rodzinami, w kontekście miłości rodziców do dziecka, sposobu wychowania oraz co najważniejsze ukazać reakcje rodziców na wybory ich dzieci. W obu przypadkach decyzje dzieci wywołały duży sceptycyzm ich rodziców. Szeptyccy uszanowali jednak wybór swojego syna, rozbudzając w sobie zainteresowanie tematyką grekokatolicyzmu, z kolei ojciec Wilhelma Habsburga, Karol Stefan Habsburg zerwał z nim kontakty i wydziedziczył go z majątku. Zarówno referat jak i artykuł zostaną oparte o materiał archiwalny (pamiętniki, prasa) jak i liczne opracowania.

Słowa kluczowe: Galicja, tożsamość, narodowość, rodzicielstwo, ukraińcy

Rozpad męskiej tożsamości, czyli związek z kobietą demoniczną. Miłość w prozie Stanisława Ignacego Witkiewicza

Aneta Paulina Jabłońska, anetapaulina.j@gmail.com; Doktoranckie Koło Literatury XX wieku, Wydział Polonistyki, Instytut Literatury Polskiej, Zakład Literatury XX i XXI wieku

W świecie prozy Witkacego czysta miłość nie istnieje. Jego bohaterowie odczuwają jedynie popęd erotyczny, który często mylą z prawdziwym uczuciem. Postrzeganie relacji damsko- męskich przez Witkiewicza było w nim ugruntowane poprzez lekturę filozoficznych dzieł Weiningera, Nietzschego, Schopenhauera. Tak jak oni Witkacy sądził, że kobieta intelektualnie niszczy mężczyznę. Sprowadza jego egzystencję jedynie do biologiczności. Zabija w nim duchowość. Witkacy w swych powieściach opisał proces rozpadu męskiej tożsamości spowodowany uzależnieniem się od związku z kobietą demoniczną. Dzieje się tak ponieważ dla powieściowych bohaterów Witkacego niepokój erotyczny jest równy niepokojowi metafizycznemu, dzięki któremu mogą się oni zbliżyć do Tajemnicy Istnienia, ekstremum odczuwania własnej egzystencji. Odkrywają oni wtedy własną „nagą tożsamość”, przechodzą w inny wymiar rzeczywistości. Uzależnienie się od takiego seksualnego doświadczenia jest jednocześnie pułapką, ponieważ po pewnym czasie odczuwanie takie traci swą wyjątkowość i wtedy bohaterowie popadają w różnego rodzaju erotyczne dewiacje: nimfomania, masochizm, itd., które wywołują w nich poczucie winy i odrazy do samego siebie. W swoim referacie pragnę odpowiedzieć na następujące pytania:

- jakie koncepcje, dotyczące damsko-męskich relacji Witkacy zaczerpnął z dzieł Weiningera, Nietzschego i Schopenhauera?
- kim jest witkacowska kobieta demoniczna?
- co sprawia, że mężczy bohaterowie prozy Witkiewicza uzależniają się od demonicznych kobiet?
- jak Witkacy opisuje i interpretuje relacje damsko- męskie w swoich powieściach?

Słowa kluczowe: demoniczna kobieta, niepokój erotyczny, niepokój metafizyczny, Tajemnica Istnienia, akt płciowy

Stworzona, aby kochać... Kobięce prawo do miłości, czyli o zmysłowej Femme fatale w wybranych utworach literatury niemieckiej

*Aneta Jurzysta, a.e.jurzysta@gmail.com, Uniwersytet Rzeszowski,
Wydział Filologiczny/Instytut Filologii Germańskiej/Zakład
Literaturoznawstwa i Kulturoznawstwa Krajów Niemieckojęzycznych,
www.ur.edu.pl*

Erotyczna ambiwalencja między bliskością i dystansem, niedopowiedzianą sugestią i zdecydowaniem, subtelna gra pomiędzy moralnością i amoralnością, kontrolą sytuacji i świadomą z niej rezygnacją, uwodzeniem i zgubą. Przekraczanie wszelkich granic, ignorancja norm i zasad, jeśli i kiedy się tego chce. Odwieczne branie, rozkoszowanie się i pozwalanie na rozkosz. Używanie uroku i seksapilu niczym broni. To tylko niektóre elementy i cechy znamienne dla zmysłowej, demonicznie wręcz pięknej, nieokiełznanej, okrutnej i niosącej nieszczęście femme fatale, która pobudza wyobraźnię czytelników i pisarzy, wzbudza ambiwalentne uczucia, wymyka się jednoznacznym klasyfikacjom i definicjom, snuje się po kartach utworów literackich wszystkich epok.

Owa pewna siebie i swojej władzy nad mężczyznami tajemnicza kobieta, która poprzez zmysłowość i erotyczne oddziaływanie połączone z lękiem mężczyzny przed kobiecym okrucieństwem uwodzi go, obietnicami szczęścia, spełnienia i rozkoszy czyni go sobie poddanym, rozkochuje go w sobie, wykorzystuje do osiągnięcia swoich celów i w końcu doprowadza go do upadku, nieszczęścia lub śmierci, sama stale pozostaje wierna swojej potrzebie wolności, uczuć i kierującym nią popędem. Bowiemy jak mało który model kobiecości ukazany w literaturze ma Femme fatale odwagę łamać tabu, przekraczać moralne granice, kochać na przekór zasadom, nie zważać na konwenanse. Nie obłudnie i w ukryciu, ale zupełnie bez zahamowań i otwarcie ośmiela się ona czerpać z życia pełnymi garściami czyli dawać upust swoim popędem i seksualnym zachciankom, biorąc sobie jednego kochanka za drugim. To jej rozkosz stoi tu na pierwszym planie, nie jest ona wszak poddana, która zapewnić ma przyjemność mężczyźnie, podczas gdy sama ze współżycia radości odczuwać nie powinna. Femme fatale stworzona jest więc do miłości, ma władzę nad mężczyznami, to ona sama decyduje o swojej seksualności

i zaspokajają swoje popędy narażając się na oficjalną krytykę ze strony zakłamanego i obłudnego społeczeństwa. Przykłady tego właśnie typu kobiety odnalezione w literaturze niemieckiej są przedmiotem analizy w moim wystąpieniu.

Słowa kluczowe: miłość, femme fatale, zmysłowość, cielesność, literatura

W cieniu sławy – opowieść o wzajemnej relacji Marii Radziejewskiej i Henryka Sienkiewicza w świetle zachowanej korespondencji listowej

Małgorzata Popławska, malgorzata.poplawska@poczta.fm; Studia Doktoranckie, Instytut Filologii Polskiej, Wydział Filologiczno-Historyczny, Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie

Przedmiotem analizy jest tajemnicza relacja Marii Radziejewskiej i Henryka Sienkiewicza jako dwóch osób, których ścieżki życiowe skrzyżowały się w uroczystych okolicznościach podczas odsłonięcia pomnika Juliusza Słowackiego w Miłosławiu w 1899 r. w oraz ponowna rewizja tej znajomości w świetle ich korespondencji oraz osób, które tym wydarzeniom towarzyszyły.

Tytuł niniejszego artykułu wyraża intencję autorki, która chce dokonać wspomnianej analizy skupiając się na relacji ludzkiej, rozgrywającej się z boku, a raczej w cieniu wielkiej sławy samego powieściopisarza i zarazem zmitologizowanej postaci Marii Radziejewskiej. Relacji niejasnej, intrygującej, która powstała między młodą kobietą i dojrzałym, znanym pisarzem, jednak w oderwaniu od twórczości i dzieł samego Sienkiewicza. Przewrotnie cień sławy odnosi się również do samej Marii, choć w jej wypadku oznacza krzyż, odrobinę sławy, którą zawdzięcza obecności w życiorysie noblisty.

Listy Henryka Sienkiewicza i Marii Radziejewskiej są zróżnicowane w treściach, czasem ciepłe i serdeczne a czasem niespodziewanie wręcz lakoniczne. Niewątpliwie były one ważne w relacjach obu osób, świadczą o tym odgrzebywane żale, skryte, nie wypowiedziane oczekiwania, plany i marzenia.

Słowa kluczowe: Sienkiewicz, Radziejewska, listy

Staropolska miłość: wieloznaczność pojęcia, miłość a małżeństwo, „magia miłosna”

*Marianna Ressel, resselmarianna@gmail.com; Akademia Ignatianum
w Krakowie Wydział filozoficzny; studia III stopnia kierunku
kulturoznawstwo (rok IV), www.Ignatianum.edu.pl*

Referat podejmuje kwestię podejścia do miłości w kulturze Polskiej szesnastego i siedemnastego wieku. Wieloznaczność pojęcia (miłość jako okazywanie sentymentów płci przeciwnej, doznanie fizyczne, związek erotyczny, wynikający z popędu seksualnego), w zależności od rodzaju źródła- epistolografia, teksty poetyckie itp. Drugim aspektem referatu jest wyższość miłości małżeńskiej nad pozamałżeńską (miłość jako następstwo, a nie przyczyna zawarcia związku małżeńskiego, pogarda wobec uczucia występującego po za małżeństwem), tamtych czasów. Ostatnim wątkiem referatu jest magia miłosna, afrodyzjaki i sposoby paramedyczne radzenia sobie z problemami w alkowie(np. środki na potencje, impotencje, itp).

Słowa kluczowe: miłość małżeństwo magia staropolska

Zakazane miłości – wizerunek związków międzyrasowych w powojennym kinie brytyjskim

Marta Dymek, dymekmarta@gmail.com; Instytut Filozofii, Wydział Filozofii i Socjologii, Uniwersytet Warszawski, www.uw.edu.pl

Wzrastająca ilość imigrantów napływających do Wielkiej Brytanii po II wojnie światowej była przyczyną pojawienia się nowego zjawiska społecznego, jakim były związki międzyrasowe – między ludnością z byłych kolonii, a rdzennymi mieszkańcami Zjednoczonego Królestwa. Choć od pierwszej, powojennej fali imigracji minęło już prawie 70 lat, do tej pory stanowią one istotny problem społeczny, który znalazł swoje odzwierciedlenie w filmie.

Jest to temat wyjątkowo obszerny, ponieważ pierwsze produkcje traktujące o przeszkodach, z jakimi musiały zmagać się pary mieszane zaczęły powstawać już w latach 50., tym samym moje wystąpienie zawęzę do filmów bliższych współczesności (od lat 80. i późniejszych). Będzie ono dotyczyło filmów opowiadających o związkach niekonwencjonalnych, przez to określenie rozumiem przede wszystkim miłość homoseksualną, czy relacje nieakceptowane społecznie, nie tylko z powodu różnic rasowych. Skupię się przede wszystkim na filmach stworzonych w duecie — Stephen Frears i Hanif Kureishi oraz na samodzielnej pracy Kureishiego, jako scenarzysty.

Chcę ukazać, że pomimo upływu czasu oraz wzrostu tolerancji związki międzyrasowe w Wielkiej Brytanii w dalszym ciągu nie są akceptowane przez szerokie grupy społeczne oraz podkreślić ich uniwersalność i aktualność jako tematu filmowego, pozostającego w dalszym ciągu źródłem inspiracji dla twórców kina brytyjskiego.

Słowa kluczowe: kino brytyjskie, związki międzyrasowe, postkolonializm, homoseksualizm

Zindywidualizowana intymność

Przemysław Wrochna, przemyslaw.wrochna@gmail.com; Wydział Filozofii i Socjologii, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej

Niewątpliwie, jesteśmy obecnie świadkami przebiegającej na naszych oczach głębokiej zmiany społeczno-kulturowej. Rdzeń owych przemian koncentruje się wokół pojęcia jednostki, która definiowana jest jako "indywiduum" – podmiot wyemancypowany ze skostniałych przynależności i więzi grupowych, autonomiczny i refleksyjnie działający aktor w zupełnie nowym "teatrze życia codziennego". Klarujący się porządek społeczny, ład normatywny i aksjologiczny określany jest w dyskursie naukowym mianem "kultury indywidualizmu". Zjawisko to, przenikając dzisiejsze społeczeństwo odciska swe piętno także w wymiarze relacji międzyludzkich, przekształcając sferę intymności.

Intymność rozumiana jako bliskość i zażyłość, często synonimicznie definiowana jako miłość, w rzeczy samej odnosi się do szeregu relacji: romantycznych; erotycznych; rodzinnych; braterskich; czy przyjacielskich i podobnie jak cała współczesna rzeczywistość ulega istotnym przemianom. Prywatyzacja tradycji, przedefiniowanie ról społecznych i płciowych, oraz powszechna "tematyzacja ja", to ramy wyznaczające charakter dzisiejszej, "zindywidualizowanej intymności".

Zdaniem Anthonego Giddensa, możemy mówić dzisiaj o intymności wyemancypowanej i zdemokratyzowanej, która jest świadomie kreowana przez równorzędne podmioty, jednak indywidualizm utożsamiany jako "ja", często jawi się także jako przeszkoda w dbałości o "my", rzutując w istotny sposób na relacje rodzinne, instytucję małżeństwa, oraz inne związki międzyludzkie, tworząc podatny grunt dla samotności, rozczarowania, niepewności, czy poczucia braku bezpieczeństwa ontologicznego.

Niniejszy artykuł stanowić będzie zatem próbę uchwycenia przemian jakie toczą się na polu intymności, dla których kontekst stanowić będzie współczesne zjawisko indywidualizmu.

Słowa kluczowe: indywidualizm, intymność, miłość, niepokój, zmiana

**WYSTĄPIENIA USTNE
Z PREZENTACJĄ
MULTIMEDIALNĄ**

Choroba jako wezwanie do trudnej miłości. Perspektywa religijna

Dariusz Człapiński, dariusz.czlapinski@wsie.olsztyn.pl; Katedra Pedagogiki, Wydział Socjologii i Pedagogiki, Wyższa Szkoła Informatyki i Ekonomii TWP w Olsztynie, www.wsie.olsztyn.pl

Stan poważnej choroby powoduje w człowieku zachwianie nienaruszalności życia, a wraz z nim może zagrozić miłości jako fundamentowi ludzkiej egzystencji.

Niektóre osoby potrafią w sytuacji choroby wydobyć z niej te walory, które przedtem były dla nich nieznane. Można mówić o osiągnięciu psychicznej i duchowej dojrzałości, która swoje źródło ma właśnie w chorobie. Część ludzi umie przekroczyć pułapkę obowiązku zajmowania się osobą chorą, osiągając pełnię autentycznej miłości w stosunku do tej osoby. Można pytać o źródło tej siły. Spośród wielu wyznaczników rozwoju człowieka w tym zakresie odnajdujemy także religię. Dla wielu ludzi pełni ona ważną funkcję w sferze emocjonalnej jako źródło sensu życia i odpowiedzi na ostateczne problemy człowieka. W chrześcijaństwie nie chodzi jednak o chętnie się z powodu przeżywania choroby. Nie stoi to jednak w sprzeczności z prawdą, że choroba człowieka stanowić może nowe źródło wewnętrznej siły. Dzieje się tak wtedy, gdy człowiek w perspektywie religijnej poznaje nowy porządek rzeczy, a wraz z nim rysuje inny wymiar miłości. W religii katolickiej szczególnym wsparciem w takim przeżywaniu choroby jest sakrament Namaszczenia chorych. Duchowość prawdziwie chrześcijańska sprawia, że niejako uzupełniają się ze sobą dwa etapy w życiu chorego: walki z chorobą oraz jej autentycznej akceptacji. Ostateczną konsekwencją może być odnowienie miłości w perspektywie horyzontalnej jak i wertykalnej.

Słowa kluczowe: choroba, dojrzałość duchowa, miłość

Chrystus w orszaku Dionizosa i Hiob z Wólki Krowickiej. Homoseksualizm a katolicyzm w poezji polskiej i amerykańskiej, na przykładzie twórczości Allena Ginsberga i Eugeniusza Tkaczyszyna-Dyckiego

Adam Jaworski, adamjaworski1106@gmail.com, Wydział Humanistyczny UMCS

„Ktokolwiek obcuje cielesnie z mężczyzną, tak jak się obcuje z kobietą, popełnia obrzydliwość. Obaj będą ukarani śmiercią, sami tę śmierć na siebie ściągnęli” – głosi trzynasty werset dwudziestego drugiego rozdziału Księgi Kapłańskiej. W Katechizmie Kościoła Katolickiego czytamy: „Osoby homoseksualne są zobowiązane do wstrzemięźliwości płciowej. Dzięki cnotom panowania nad sobą, które są nauczycielkami wolności wewnętrznej, dzięki wsparciu czasami bezinteresownej przyjaźni, przy pomocy modlitwy i łaski sakramentalnej, mogą i muszą stopniowo i stanowczo dążyć ku doskonałości chrześcijańskiej”.

Stosunek Kościoła Katolickiego do homoseksualizmu stanowi temat dyskusyjny i trudny. Od słynnych zamieszek w barze dla homoseksualistów „Stonewall” w Nowym Jorku w 1967 roku, które rozpoczęły światowy ruch walki o prawa LGBT, problem homoseksualizmu stał się tematem wyjątkowo często poruszonym w powszechnym dyskursie. Choć motyw LGBT w sztuce pisarskiej możemy dostrzec już w antyku, stały się one niezwykle popularne w literaturze drugiej połowy XX wieku.

Allena Ginsberga – słynnego twórcę poematu Skowyt, lidera grupy Beatników, anarchiście, homoseksualistę, żyda, buddystę, hipisa i przywódcę psychodelicznej rewolucji oraz Eugeniusza Tkaczyszyna-Dyckiego

– jednego z najoryginalniejszych poetów współczesnych, zdobywcę Literackiej Nagrody Nike w 2009 roku, dzieli na pozór niemalże wszystko – kontynent, czas działalności twórczej, strategia poetycka. W poezji obu autorów pojawiają się jednak wątki katolickie, skonfrontowane z motywami homo-erotycznymi. Swoją pracę chciałbym poświęcić badaniom wzajemnej relacji tych zagadnień, skupiając się na analizie i interpretacji poszczególnych utworów obu poetów i specyfice czasów, na jakie przypadła ich twórczość. Zagadnienia rozpatrzę w kontekście koncepcji queer studies Judith Butler, teorii gender, historii kontrkultury,

idei religijnych Ernesta Renana, a także figur: Chrystusa-Dionizosa i homoseksualisty jako współczesnego Hioba.

Słowa kluczowe: homoseksualizm, katolicyzm, poezja, gender

„Haec Venus est nobis!” Czyli co, zdaniem Lukrecjusza, powinniśmy wiedzieć o miłości

Marta Sterna, Uniwersytet Łódzki, Wydział Filologiczny, Katedra Italianistyki, Kierunek, rodzaj i rok studiów: Literaturoznawstwo, studia doktoranckie, sterna.marta@gmail.com

Titus Lucretius Carus to wybitny rzymski poeta i filozof, uczeń i wielbiciel Epikura, który nauki swojego mistrza zawarł w jedynym zachowanym do naszych czasów utworze, zatytułowanym *De rerum natura*. Jest to obszerne dzieło, składające się z sześciu ksiąg, o łącznej objętości prawie 7500 wersów, w którym autor stawia pytania o podstawowe prawdy, o tytułową „naturę wszechrzeczy”. Poemat ten nie przynosi przedstawienia całej nauki Epikura; Lukrecjusz wybrał te zagadnienia, które uznał za najważniejsze, pozostawiając swego rodzaju testament osobisty. W moim wystąpieniu chciałabym przyjrzeć się bliżej problematyce miłości, a raczej namiętności erotycznej, poruszanej przez autora w ostatniej części IV księgi tego poematu. Zbadanie tego zagadnienia wydało mi się niezwykle cenne i interesujące, zważywszy na fakt, że wywody Lukrecjusza są jedyną obszerną wypowiedzią epikurejską na temat miłości, gdyż sławne, chwalone przez Diogenesa Laertiosa, pismo o miłości autorstwa twórcy Ogrodu zaginęło.

Słowa kluczowe: miłość, namiętność erotyczna, filozofia epikurejska

Internetowe nauki rekolekcyjne, czyli perswazja w służbie miłości

*Ewelina Stachura, evelin1616@wp.pl; Zakład Kultury Języka,
Stylistyki Teoretycznej i Leksykologii, Instytut Języka Polskiego,
Wydział Polonistyki, Uniwersytet Warszawski,
<https://portal.uw.edu.pl/web/instytut-jezyka-polskiego/zlстикj>*

*Adam Hurkala, email: ahurkala@gmail.com; Wydział Elektroniki
i Technik Informacyjnych, Politechnika Warszawska,
www.elka.pw.edu.pl*

Zadaniem nowej ewangelizacji jest powszechne głoszenie Miłości Bożej. Odpowiadając na apel młodych ludzi o uwspółcześnienie języka głoszonego słowa oraz o jego dialogiczny charakter Kościół decyduje się na nową formę nauk rekolekcyjnych – rekolekcje internetowe.

Tematem wystąpienia chcemy uczynić sposoby mówienia o Miłości Bożej. E-rekolekcje to wobec tradycyjnych rekolekcji – nowi nadawcy, nowi odbiorcy przepowiadania, nowe miejsce – Internet, nowe możliwości techniczne, a co za tym idzie – nowy język. Zastosowanie przez kaznodzieję wachlarza różnorodnych środków artystycznych wraz z presupozycjami i implikaturami w połączeniu z upotocznieniem języka ukazuje współczesny zmieniający się język nauk rekolekcyjnych. W referacie planujemy wskazać na językowe środki perswazji stosowane w omawianych tekstach głoszonych w sieci. Na ile perswazja – tak dyskusyjny akt komunikacji – może być stosowana w celu apostołskiej ewangelizacji? Po omówieniu stopnia wykorzystania technik perswazyjnych oraz ich właściwego zastosowania zamierzamy przedstawić szanse oraz zagrożenia wynikające z nowego sposobu głoszenia nauk rekolekcyjnych.

Słowa kluczowe: e-rekolekcje, rekolekcje internetowe, perswazja, miłość, językowe środki perswazji

Miłość a religie nowego wieku: ślub i małżeństwo w nauce Kościoła Scjentologicznego

Sergiusz Anoszko, anoshka@email.ua; Koło Naukowe Religiologów UKSW, Wydział Teologiczny, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, <http://www.uksw.edu.pl/pl>

Tematem zaplanowanego wystąpienia będą zagadnienia z zakresu rozumienia miłości oraz życia rodzinnego w nauczaniu L. Rona Hubbarda, założyciela Kościoła Scjentologicznego, powstałego w drugiej połowie lat 50. XX wieku w USA, a dzisiaj istniejącego niemalże w każdym kraju cywilizacji zachodniej, i poszerzający swoją działalność misyjną na całym świecie.

Głównym celem prezentacji będzie przedstawienie tzw. teorii ośmiu dynamik życia – jednej z podstawowych części teoretycznych w doktrynie religijnej kultu scjentologów, – a zwłaszcza drugiej dynamiki, dotyczącej kwestii miłości, małżeństwa, rodziny i seksu.

Metoda badawcza, którą zamierzamy zastosować w swoim wystąpieniu, oscyluje w obrębie współczesnych podejść fenomenologicznych oraz metodologii socjologii religii.

Referat jest zaplanowany jako wystąpienie składające się z kilku części. Po krótkim wprowadzeniu propedeutycznym w arkany Scjentologii, zostanie przedstawiona nauka L. Rona na temat ośmiu dynamik ze szczególnym uwzględnieniem tej drugiej. Swoją uwagę zwrócimy na ryt ceremonii ślubnej wiernych tej religii, komponenty pedagogii scjentologów oraz relacje wewnątrzrodzinne wyznawców nauk Hubbarda. Kilka słów poświęcimy wątku tzw. zakonu scjentologicznego, Organizacji Morskiej, oraz obowiązkom, które nakłada na swoich członków ta instytucja religijna w sferze rodzinnej.

Na końcu swojego wystąpienia planujemy podjąć próbę zanalizowania rozumienia miejsca i roli kwestii miłości rodzinnej w związkach wyznaniowych na przykładzie Scjentologii. Będą podane wnioski podsumowujące, ewentualnie, odpowiedzi na pytania, które mogą się zrodzić pod czas prezentacji.

Słowa kluczowe: scjentologia, Druga Dynamika, Clear, audytig, L. Ron Hubbard

Miłość do sportu – stosunek sportowców do ich zawodu na podstawie artykułów „Przeglądu Sportowego”

Halina Gałda, hagalda@go2.pl; Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach, Wydział Humanistyczny, Instytut Filologii Polskiej, www.ujk.edu.pl/ifp

Wystąpienie: Miłość do sportu – stosunek sportowców do ich zawodu na podstawie artykułów "Przeglądu Sportowego" ma na celu przedstawienie stosunku zawodników do uprawianych przez nich sportów. Na podstawie wywiadów, krótkich wypowiedzi oraz różnych not prasowych możliwe jest wyłonienie wyrażeń pozwalających odtworzyć sposób postrzegania sportu przez zawodników uprawiających sport zawodowo. Sportowcy wprost nazywają swój zawód miłością, jednak wiąże się ona z różnym jej postrzeganiem. Analiza wybranych fragmentów wskazuje na klasyczne cechy miłości: poświęcenie dla osiągnięcia celu, ciężką pracę, radość z codziennego spotkania ze sportem, euforię w zmaganiach oraz bardzo emocjonalny stosunek do sportu. Wnioski z powyższej analizy wskazują, że wyrażenia pozwalające odtworzyć punkt widzenia zawodników wobec sportu pokrywają się z punktem widzenia osób zakochanych w stosunku do ukochanej osoby. Stosunek zawodników do uprawianych przez nich dyscyplin sportowych posiada cechy wspólne z odczuciami osób zakochanych.

Słowa kluczowe: sport, miłość, językowy obraz świata

Miłość i rodzina w epoce globalnej

Bernadeta Botwina, *bernadeta.botwina@gmail.com*, Wydział Pedagogiczny, Uniwersytet Rzeszowski, *www.ur.edu.pl*

Globalizacja, jako ideologia polega na integracji bądź unifikacji narodów, państw w skali globalnej, ale to również proces wielu powiązań i współzależności dotyczący wielu dziedzin. Globalizacja oddziałuje nie tylko na sferę gospodarki międzypaństwowej, ale również na kulturę, naukę czy religię. Społeczeństwo późnej nowoczesności w rezultacie procesów globalizacji, jest w aspekcie kulturowym, pod wpływem wielu negatywnych czynników. Rozprzestrzenienie się kultury masowej propaguje nihilizm i konsumpcyjny styl życia. Ludzie gromadzą dobra, dzięki czemu wzrasta sprzedaż, nie zwracając uwagi na jakość i sens życia. Zanika styl życia oparty na refleksji nad życiem i poszukiwaniem sensu życia. Zwłaszcza ludzie młodzi są podatni na wpływy kultury masowej, tworząc pokolenie tzw. „globalnych nastolatków”. Młodzież taka ceni przede wszystkim wartości materialne i hedonistyczne, stawiając na ostatnim miejscu wartości takie jak rodzina i miłość. Proces globalizacji powoduje również zmiany w tradycyjnym modelu rodziny i pojmowaniu miłości. Współcześnie nie istnieje już jeden uniwersalny model rodziny, czy związku. Obecnie można zaobserwować pojawianie się wielu nowych, alternatywnych, modeli rodziny.

Słowa kluczowe: wartości, miłość, globalizacja, globalny nastolatek, kultura masowa, rodzina tradycyjna, alternatywny model rodziny

Miłość silniejsza niż śmierć. O sytuacji rodziców po utracie dziecka poczętego

Monika Guzewicz, *monika.guzewicz@gmail.com*, KUL, Katedra Psychologii Klinicznej

Sytuacja utraty dziecka poczętego w wyniku poronienia, porodu przedwczesnego lub urodzenia martwego dziecka niesie za sobą wiele konsekwencji psychospołecznych dla matki dziecka ale i dla pozostałych członków rodziny. Przeżywanie utraty dziecka oraz proces żałoby wiąże się ze zmianami w postrzeganiu swojej osoby i kobiecości, zweryfikowaniu siebie jako matki oraz żony a także wpływa na relacje pomiędzy członkami rodziny.

Badaniami objęto grupę 125 kobiet, spośród których 65 urodziło dziecko, zaś 60 doświadczyło jego utraty. Badane kobiety poproszono o wypełnienie następujących kwestionariuszy: Testu Przymiotnikowego ACL, Kwestionariusza Osobistego Profilu Sensu PMP oraz Skali depresji Becka.

Zgodnie z oczekiwaniami ujawniano istotne dysproporcje w obrazie siebie u kobiet, które doświadczyły utraty dziecka z kobietami, które urodziły, a także w zakresie relacji z innymi osobami, stosunku do religijności czy obniżeniu samopoczucia.

Słowa kluczowe: poronienie, utrata dziecka, depresja, przerwana miłość

Miłość w życiu codziennym. Studium empiryczne na podstawie polskiej blogosfery

Ewa Maria Łaskarzewska, eva.laskarzewska@gmail.com, Katedra Współczesnych Form Przekazu Wiary, Wydział Teologii, Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II

Wizerunek medialny rodziny często staje się wzorem życia realnego, dlatego widz przyswajając materiały prezentujący określony styl życia rodzinnego, poszukuje na przykład sposobów rozwiązania własnych problemów rodzinnych czy wzorców zachowań w małżeństwie czy rodzicielstwie. Przystwaja pewne wzorce, wczuwa się w stany emocjonalne bohaterów czy też próbuje w swojej rodzinie realizować określone działania.

W XXI wieku pisanie o sobie w postaci bloga stało się powszechną czynnością. Swoistym rytuałem stało się również czytanie blogów, które medioznawcy porównują z codziennym czytaniem gazet lub oglądaniem telewizji. Według autorów raportu „Badanie Blogujących: Charakterystyka Polaków czytających, komentujących i piszących blogi” warto badać tę formę komunikacji internetowej przede wszystkim ze względu na „rosnącą popularność i przede wszystkim coraz ważniejszą rolę w procesach wpływu społecznego i rozpowszechniania opinii”.

W niniejszym artykule autor spróbuje określić możliwość wykorzystania blogów z polskiej blogosfery do pokazania miłości rodzicielskiej i szeroko pojętej miłości rodzinnej. Autorka podejmie próbę odpowiedzi na pytania o to, jaki społeczny obraz miłości rodzicielskiej wyłania się z polskiej blogosfery, za pomocą jakich środków jest ona realizowana. Autorka swoją diagnozę oprze o analizę empiryczną polskiej blogosferą rodzinną (zarówno stricte paretingowej jak i szerzej rozumianej).

Słowa kluczowe: blogi, blogosfera, miłość, rodzina, relacje

Miłość, preferencje smakowe a zachowanie człowieka z perspektywy psychologicznej

Milena Marczak, *milena.marczak@poczta.umcs.lublin.pl*, Instytut Psychologii, Wydział Pedagogiki i Psychologii, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, *www.umcs.pl*

Miłość może być definiowana jako uczucie oraz jako zbiór postaw i zachowań prezentowanych przez jednostkę. Związana jest z bliskością, zaangażowaniem, namiętnością oraz intymnością. Odnosi się do sfery funkcjonowania emocjonalnego, społecznego oraz neuropsychologicznego człowieka. W okresie przeżywania fazy zakochania lub bycia w związku człowiek swoim zachowaniem oraz preferencjami prezentuje wewnętrzne potrzeby, które mogą być zauważane w podejmowanych przez niego wyborach.

W wystąpieniu zostaną zaprezentowane wyniki badań przeprowadzonych na młodych dorosłych, którzy znajdują się w różnych fazach związku. Dodatkowo zostaną omówione preferencje żywieniowe w postaci wybieranych oraz spożywanych przez badanych pokarmów. Ukazana zostanie zależność istniejąca pomiędzy fazą związku w jakiej znajdują się osoby badane a preferowaniem przez nich żywności o różnych smakach, kolorach, fakturze oraz ilości spożywanych posiłków. Podjęta zostanie próba ustalenia w jaki sposób potrzeby fizyczne, psychologiczne oraz społeczne związane z przeżywaniem miłości mogą być zaspokajane lub dopełniane poprzez spożywanie żywności o różnych walorach smakowych.

Słowa kluczowe: miłość, smak, psychologia

Neuropsychologiczne i społeczno-kulturowe uwarunkowania intymnej relacji w związkach homoseksualnych

Maksymilian Korczyk, *maksym.korczyk@gmail.com; Instytut Psychologii, Wydział Filozoficzny, Uniwersytet Jagielloński, www.uj.edu.pl*

Z nastaniem XXI wieku a dokładnie od 1 kwietnia 2001 Holandia jako pierwsze nowożytne państwo zalegalizowała małżeństwa osób tej samej płci, a obecnie takie rozwiązanie prawne stosuje ponad dwadzieścia państw. Możliwość jaką niesie prawne sformalizowanie związku osób nieheteronormatywnych oraz rozwój wiedzy i społecznej świadomości istnienia tej grupy społecznej daje możliwość do zadawania pytań na temat kształtowania się i przebiegu takiego typu relacji intymnej. Uwarunkowania i czynniki wpływające na dynamikę związków jednopłciowych zostaną przedstawione z dwóch perspektyw: neuropsychologicznej, związanej z aktywacjami w częściach podkorowych takich jak podwzgórze w odpowiedzi na bodźce erotyczne czy hormonalne oraz społeczno-kulturowej, która obejmować będzie podział roli w związkach, relacje z otoczeniem czy też obecności takie grupy w świecie wirtualnym. Rozwój relacji intymnej zostanie zaprezentowany z uwzględnieniem poszczególnych etapów w rozwoju człowieka w biegu życia, ukazując specyficzne dla danego okresu zjawiska jak np. w adolescencji pierwsze kontakty homoseksualne oparte na internetowych znajomościach czy zmiany w odczuwaniu potrzeby bliskości i opieki związane ze specyfiką życia w okresie średniej dorosłości i w wieku senioralnym. Dodatkowo zostaną poruszone trzy główne problematyczne kwestie związane z kontaktami społecznymi, jakich doświadczają pary osób homoseksualnych a mianowicie: homofobią mającą wpływ na występowanie stresu mniejszościowego, relacją z rodzicami i dalszą rodziną oraz problematyką adopcji i wychowywania dzieci w omawianym typie relacji.

Słowa kluczowe: miłość, związki homoseksualne, stres mniejszościowy, neuropsychologia

Studenci i rodzina – plany na przyszłość

Olga Smalej, *olga_smalej@wp.pl*, Wydział Filozofii i Socjologii
UMCS, Instytut Socjologii

Życie rodzinne jest niezwykle istotnym elementem całości życia społecznego. Obecnie coraz więcej osób decyduje się na realizację alternatywnych form życia małżeńsko-rodzinnego. Dane statystyczne wskazują, że z roku na rok rośnie liczba osób kohabitujących, małżeństw ponownych, czy też małżeństw nieposiadających dzieci. W przestrzeni życia społecznego funkcjonuje także wiele osób samotnych tzw. singli, czy par zajmujących osobne gospodarstwa domowe. W obliczu tych istotnych zmian interesującym wydaje się poznanie preferencji młodych osób dotyczących ich przyszłych planów życiowych. Referat prezentuje wyniki badania przeprowadzonego w kwietniu 2016 roku wśród studentów lubelskich uczelni. Badani zapytani zostali o swoje plany i preferencje związane z przyszłym życiem rodzinnym. Artykuł odpowiada na pytania o to, czy młodzi ludzie chcą zawrzeć związek małżeński? Jaką formę życia uznają dla siebie za najlepszą? Jakie cechy cenią u swoich partnerów? W jakim wieku chcą zawrzeć związek małżeński? Jaki model życia małżeńskiego preferują? Co uważają za warunek udanego małżeństwa?

Słowa kluczowe: plany życiowe, rodzina, miłość, młodzież

Indeks autorów

Anoszko S.	58	Korczyk M.	64
Bogusz O.	39	Krawerenda-Wajda K.	14
Borek B.	15	Krzych B. K.	32
Borkowiak E.	36	Kucab M.	16
Botwina B.	60	Łaskarzewska E. M.	62
Brańpiel M.	28	Marczak M.	63
Budzeń A.	13	Mętrak-Ruda N.	18
Chojnacka M.	33	Nosal K.	31
Chołojczyk M.	19, 21	Opyrczał U.	26
Człapiński D.	53	Perużyńska K.	17
Dymek M.	48	Popławska M.	46
Fijołek B.	37	Popławski M.	25
Gałda H.	59	Radion E.	41
Glazder T.	35	Ressel M.	47
Górowska M.	29	Smalej O.	65
Grzegorzewska K.	27	Smusz A.	22
Guzewicz M.	61	Stachura E.	57
Hurkała A.	57	Sterna M.	56
Jabłońska A. P.	43	Strzelec M.	24
Jabłońska J.	20	Wiejak P.	38
Jarosz A.	34	Wiśniewski T.	42
Jaworski A.	54	Wrochna P.	49
Jurzysta A.	44	Zielonka B.	23
Kołodziej K.	40		